

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.411.5.1.2024

Pan
Kordian Kolbiarz
Burmistrz Nysy
ul. Kolejowa 15
48-300 Nysa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały Komisji Rozstrzygającej
w Najwyższej Izbie Kontroli nr KPK-KPO.441.117.2025 z dnia 2 lipca 2025 r.

D/24/513 – Prawidłowość działań podejmowanych przez podmioty sektora finansów publicznych w związku z budową i funkcjonowaniem zakładu produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych w Radzikowicach koło Nysy

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Nysie ¹ , ul. Kolejowa 15, 48-300 Nysa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Kordian Kolbiarz, Burmistrz od 8 grudnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji, w tym dla budowy zakładu produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych w Radzikowicach koło Nysy oraz okoliczności z tym związane. 2. Nadzór i kontrola nad realizacją zadań przez spółkę Wodociągi i Kanalizacja „AKWA” sp. z o.o. w zakresie wpływu funkcjonowania zakładu produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych na jakość wód rzeki Nysy Kłodzkiej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2024 z uwzględnieniem okresów wcześniejszych, jeżeli miało to wpływ na realizowane zadania.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	Adrian Gosk – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli Nr LBI/104/2024 z 12 listopada 2024 r. i Nr LBI/29/2025 z 1 kwietnia 2025 r. Andrzej Juchnicki – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli Nr LBI/106/2024 z 12 listopada 2024 r. i Nr LBI/31/2025 z 1 kwietnia 2025 r. Przemysław Domoradzki – starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LBI/23/2025 z 21 marca 2025 r. (akta kontroli str. 1–10)

---

¹ Dalej: Urząd.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności,

Ocena ogólna

Wydawanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji, w tym dla budowy zakładów produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych w Radzikowicach koło Nysy przez Umicore Battery Materials Poland sp. z o.o.⁴ i Ionway Poland sp. z o.o.⁵ – zostało wykonane bez zachowania należytej staranności.

W procesie kwalifikowania przedsięwzięć, organ oparł się głównie na Kartach Informacyjnych Przedsięwzięcia (KIP), bez żądania ich uzupełnienia lub udzielenia wyjaśnień, mimo braków formalnych i nieścisłości w przedłożonej przez wnioskodawcę dokumentacji. W dalszym toku postępowań administracyjnych dotyczących zmian decyzji środowiskowych, nadal rezygnowano z potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko⁶.

W działaniach Urzędu stwierdzono zbyt duże poleganie na stanowiskach innych organów bez własnej krytycznej oceny, a to na organ wydający decyzje ustawodawca nałożył obowiązek ustalenia intencji co do rodzaju i zakresu przedsięwzięcia i końcowego rozstrzygnięcia co do potrzeby wykonania ooś. Po zwiększeniu wnioskowanych zdolności produkcyjnych, terenu inwestycji, potencjalnego wpływu zadania na środowisko i zdrowie ludzi, zobowiązano obie spółki do sporządzenia raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko⁷.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- niepodjęcia działań w celu zobowiązania inwestora do uzupełnienia Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia⁸, stanowiącej załącznik do wniosku z 12 lipca 2019 r.,
- wydania decyzji środowiskowych, w których nie podano niektórych danych wymaganych w art. 63 ust. 1 uuiś⁹.

Urząd prowadził nadzór właścicielski nad spółką AKWA, na podstawie analizy otrzymywanych sprawozdań i informacji z działalności Spółki oraz ustnych

---

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Umicore Battery (nazwa Spółki obowiązująca od 19 grudnia 2023 r.). Od 12 lipca 2018 r. nazwa spółki brzmiała Umicore Rechargeable Battery Materials Sp. z o.o., a od 2 sierpnia 2018 r. Umicore Poland Sp. z o.o. Zgodnie z danymi Krajowego Rejestru Sądowego, przedmiotem przeważającej działalności przedsiębiorcy jest produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych, a przedmiotem pozostałej działalności przedsiębiorcy m. in. produkcja baterii i akumulatorów.

⁵ Dalej: Ionway Poland (nazwa Spółki obowiązująca od 4 stycznia 2024 r.). Od 28 lipca 2022 r. nazwa spółki brzmiała Blue United Sp. z o.o., a od 18 października 2023 r. Umicore Materials Sp. z o.o. Zgodnie z danymi KRS, przedmiotem przeważającej działalności przedsiębiorcy jest produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych, a przedmiotem pozostałej działalności przedsiębiorcy m. in. produkcja baterii i akumulatorów.

⁶ Dalej: ooś.

⁷ Wielkość produkcji wzrosła, w stosunku do pierwszej decyzji, ponad ośmiokrotnie z 45.000 Mg/rok do 355.000 Mg/rok, przy jednoczesnym znacznym zwiększeniu stosowania tlenków metali ciężkich (kobalt, mangan, nikiel) wykorzystywanych w procesie produkcyjnym z 35.000 Mg/rok do 159.190 Mg/rok.

⁸ Dalej: KIP.

⁹ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U z 2024 r. poz. 1112, ze zm.). Dalej: uuiś.

informacji przekazywanych Burmistrzowi przez Prezesa AKWY. W latach 2019-2024 nie audytowano jednak spółki AKWA, a kontrola NIK prowadzona równolegle w tej spółce wykazała nieprawidłowości polegające m.in. na niedochowaniu staranności przy określaniu zasad zaopatrywania w wodę i odprowadzania ścieków, ujętych poszczególnymi umowami z przedsiębiorstwem zajmującym się produkcją komponentów do akumulatorów elektrycznych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Proces i okoliczności wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji.

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z § 6 ust. 4 pkt 1 lit d regulaminu organizacyjnego Urzędu¹¹, Drugi z-ca Burmistrza sprawuje bezpośredni nadzór nad Wydziałem Rozwoju Wsi i Ochrony Środowiska i działając z upoważnienia Burmistrza Nysy w latach 2019-2024 wydał spółkom Umicore Battery i Ionway Poland łącznie 10 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć polegających na budowie i rozbudowie, na sąsiadujących ze sobą działkach, dwóch zakładów produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych. Do zadań Komórki Ochrony Środowiska, wchodzącej w skład tego Wydziału, należy m.in.: 1/ wydawanie decyzji środowiskowych na podstawie uuiś; 2/ wydawanie decyzji nakładających na prowadzącego instalację lub użytkownika urządzenia obowiązek pomiarów wielkości emisji wykraczających poza obowiązki, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹², w przypadku przekroczenia standardów emisyjnych; 3/ aktualizacja gminnego programu ochrony środowiska wraz ze sprawozdawczością; 4/ sprawozdawczość z realizacji programu ochrony powietrza; 5/ realizowanie i raportowanie gminnego programu ochrony środowiska; 6/ prowadzenie publicznie dostępnego wykazu zawierającego informacje o środowisku i jego ochronie, udostępnianie na wniosek informacji o środowisku, opiniowanie wojewódzkich programów ochrony środowiska wraz z planami gospodarki odpadami.

(akta kontroli str. 11)

W latach 2019-2024 w Urzędzie wydano łącznie 107¹³ decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w tym 16¹⁴ po przeprowadzeniu ooś. Spośród 13 decyzji wydanych w 2019 roku, dwie wydano po przeprowadzeniu ooś. Dotyczyło to dwóch zadań, tj.: 1/ Dobudowa w istniejącym zakładzie produkcji etanolu „Goświnowice” instalacji do produkcji etanolu celulozowego 2G związana z modyfikacją i rozbudową istniejącego procesu produkcji etanolu; 2/ Rozbudowa Regionalnego Centrum Gospodarki Odpadami. Drugi

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Zarządzenie Nr 72/2024 Burmistrza Nysy z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędowi Miejskiemu w Nysie. Wcześniej obowiązywały: zarządzenie Nr 273/2019 z 14 czerwca 2019 r., zarządzenie Nr 632/2020 z dnia 19 maja 2020 r., zarządzenie Nr 713/2020 z 31 lipca 2020 r. i zarządzenie Nr 899/2021 z 21 stycznia 2021 r.

¹² Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.

¹³ W latach 2019-2024 odpowiednio: 13, 20, 25, 27, 14 i osiem.

¹⁴ W latach 2019-2024 odpowiednio: dwie, dwie, dwie, trzy, pięć i dwie.

z-ca Burmistrza wyjaśnił, że w przypadku dwóch ww. zadań organy współuczestniczące zawnioskowały o nałożenie na inwestorów obowiązku przeprowadzenia oś i Urząd przychylił się do tych wniosków. W innych dwóch sprawach Burmistrz zobowiązał inwestorów do sporządzenia raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko¹⁵, lecz podmioty ich nie przedstawiły i postępowania zostały umorzone. Dotyczyło to zadań, tj.: 1/ Montaż nowych kabin lakierniczych w istniejącej hali lakierni; 2/ Zbieranie oraz przeładunek odpadów. (akta kontroli str. 12-41)

Spośród 107 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, siedem wydano spółce Umicore Battery, w tym trzy po sporządzeniu raportów oś i trzy spółce Lonway Poland (wszystkie po sporządzeniu raportów oś). Decyzje wydane spółce Umicore Battery dotyczyły budowy: 1/ zakładu produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych (decyzja Nr RW.OŚ.6220.26.11.2019 z 25 września 2019 r.¹⁶ i trzy zmiany dokonane decyzjami Nr RW.OŚ.6220.54.11.2020 z 19 stycznia 2021 r.¹⁷, Nr RW.OŚ.6220.36.10.2021 z 23 września 2021 r.¹⁸ i Nr RW.OŚ.6220.62.10.2022 z 15 lutego 2023 r.¹⁹, wydanymi bez sporządzania raportów oś); 2/ rozbudowy zakładu produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych (decyzja Nr RW.OŚ.6220.8.22.2022 z 31.10.2022 r. i zmiana decyzją Nr RW.OŚ.6220.5.17.2023 z 21 września 2023 r., wydanymi po sporządzeniu raportu oś); 3/ rozbudowy zakładu produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych (decyzja Nr RW.OŚ.6220.4.5.2023 z 8 stycznia 2024 r. wydana po sporządzeniu raportu oś). Decyzje wydane spółce Lonway Poland dotyczyły budowy drugiego zakładu produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych (decyzja RW.OŚ.6220.47.21.2022 z 18 maja 2023 r. i dwie zmiany dokonane decyzjami Nr RW.OŚ.6220.25.14.2023 z 19 września 2023 r. i RW.OŚ.6220.18.14.2024 z 19 grudnia 2024 r., wydane po sporządzeniu raportów oś). Oba zakłady produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych były budowane na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest Park” Sp. z o.o. (akta kontroli str. 42-43)

Żadna z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydana przez Urząd w latach 2019-2024 innym podmiotom nie dotyczyła zakresu tożsamego z decyzjami wydanymi Umicore Battery lub Lonway Poland. (akta kontroli str. 44-49)

1.1.1. Dnia 15 lipca 2019 r. wpłynął do Urzędu wniosek Umicore Battery (z 12 lipca) o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia pn. Zakład produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych i o wyłączenie z udostępniania w całości załącznika nr 2 do KIP oraz wszelkich informacji tam zawartych²⁰. We wniosku inwestor podał, że zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie

---

¹⁵ Dalej: raport oś.

¹⁶ Dalej: decyzja z 25 września 2019 r.

¹⁷ Dalej: decyzja z 19 stycznia 2021 r.

¹⁸ Dalej: decyzja z 23 września 2021 r.

¹⁹ Dalej: decyzja z 15 lutego 2023 r.

²⁰ W KIP zawarto szczegółowy opis procesu technologicznego i technologii stosowanej w zakładzie produkcyjnym, który ma powstać w ramach inwestycji.

przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko²¹, przedmiotowa inwestycja zalicza się do przedsięwzięć wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 37²² i 52b²³ tego rozporządzenia. Do wniosku dołączono wymagane dokumenty określone w art. 74 ust. 1 i 2 uuiś, w tym m. in. KIP (cztery egzemplarze i wersję CD), wypis z ewidencji gruntów, mapę z terenem na którym realizowane będzie przedsięwzięcie (działka nr 355/9 obręb ewidencyjny Goświnowice i działki nr 464/20 i 464/22 obręb ewidencyjny Radzikowice) oraz obszarem oddziaływania inwestycji (siedem działek graniczących z trzema ww. działkami). Z informacji uzyskanej 20 stycznia 2025 r. w Starostwie Nyskim wynika, że na dzień złożenia wniosku przez Umicore Battery wszystkie działki graniczące z terenem inwestycji należały do Gminy Nysa. Tym samym zgodnie z art. 74 ust. 3a uuiś, stronami postępowania administracyjnego był inwestor i Gmina Nysa.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 001-010, 110-115)

W KIP, dołączonym do wniosku, inwestor podał dane o przedsięwzięciu.

1. Rodzaj, cechy, skala i usytuowanie przedsięwzięcia: rodzaj – budowa zakładu produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych; skala i cechy – zakład będzie produkował materiały wykorzystywane do produkcji akumulatorów (podano także informacje o produktach i procesie produkcji, które opisano poniżej w pkt 3); usytuowanie: teren inwestycji zlokalizowany na trzech działkach opisanych na początku pkt 1.1.1 niniejszego wystąpienia. Faktycznie budowa przez Umicore Battery była prowadzona na działkach nr 464/20 i 464/22, a od 2023 roku na działce 355/9 budowę prowadził Lonway Poland.
2. Powierzchnię zajmowanej nieruchomości: powierzchnia całej nieruchomości wynosi 720.723 m³, w tym powierzchnia zabudowy 67.500 m², utwardzenia 93.325 m² i powierzchnia biologicznie czynna 89.500 m² (razem powierzchnia zainwestowana wynosiła 250.325 m²).
3. Rodzaju technologii: zakład będzie produkował materiały wykorzystywane do produkcji akumulatorów; produkty są proszkami, które są związkami litu (Li) i metali (Me), w tym niklu (Ni), kobaltu (Co) i manganu (Mn) w postaci tlenków o różnych składach; w tym celu materiałami wyjściowymi są zasadniczo uwodniony wodorotlenek litu (LiOH·H₂O) i mieszaniny tlenków metali (Ni, Co, Mn); surowce, produkty pośrednie i produkty końcowe są proszkami, co oznacza, że zakład jest w zasadzie zakładem obróbki ciał stałych, przetwarzającym proszki; uproszczony proces wytwarzania materiałów

---

²¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 71, dalej: rozporządzenie z 9 listopada 2010 r. Rozporządzenie utraciło moc 11 października 2019 r. Od tego dnia obowiązuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. poz. 1839, ze zm.).

²² Instalacje do naziemnego magazynowania ropy naftowej, produktów naftowych, substancji lub mieszanin, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1816), niebędących produktami spożywczymi, gazów łatwopalnych oraz innych opalnych surowców energetycznych, inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 22, z wyłączeniem instalacji do magazynowania paliw wykorzystywanych na potrzeby gospodarstw domowych, zbiorników na gaz płynny o łącznej pojemności nie większej niż 10 m³ oraz zbiorników na olej o łącznej pojemności nie większej niż 3 m³, a także niezwiązanych z dystrybucją instalacji do magazynowania stałych surowców energetycznych.

²³ Zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a - przy czym przez powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajęłą przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji przedsięwzięcia.

akumulatorowych można opisać jako mieszanie związku litu i związku niklu, kobaltu i manganu, a następnie obróbkę cieplną w piecu; przedstawiono poszczególne kroki procesu produkcyjnego (PS1: Urządzenia do obróbki /suszenia/ LiOH·H₂O w połączeniu z przygotowaniem mieszanek produktów (Li i związki metali); PS2: Urządzenia do obróbki cieplnej w piecach; PS3: Urządzenia do obróbki cieplnej w piecach; PS4: Urządzenia do przesiewania i/lub pakowania produktu pośredniego lub końcowego; PS5: Urządzenia do tzw. obróbki).

4. Ewentualnych wariantach przedsięwzięcia: pierwszym wariantem była realizacja inwestycji w obecnie planowanym miejscu i technologii, co spowoduje racjonalne wykorzystanie terenu i nie wpłynie na pogorszenie obecnie panującego tam stanu środowiska. Drugim wariantem jest wariant technologiczny polegający na zastosowaniu oleju opałowego do celów grzewczych (inwestor planował zastosowanie do celów energetycznych gazu).
5. Przewidywane ilości wykorzystywanej wody, surowców, materiałów, paliw i energii: w ramach realizacji zadania wykorzystywana będzie woda do celów technologicznych, gospodarczych i socjalno-bytowych ok. 35.865 m³/rok (tj. 98,3 m³/dobę), energia elektryczna ok. 25.000 MWh/miesiąc, gaz ok. 14 mln m³/rok, surowce produkcyjne (metale, proszki) ok. 56.000 Mg/rok i tlen ok. 50.000 Mg/rok.
6. Rozwiązaniach chroniących środowisko, co szerzej opisano w pkt 1.3 wystąpienia pokontrolnego.
7. Rodzajach i przewidywanej ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii przy zastosowaniu rozwiązań chroniących środowisko: a/ planowany pobór wody wodociągowej do celów produkcyjnych wynosił 7.300 m³/rok, a do celów socjalno-bytowych 28.565 m³/rok (łącznie 35.865 m³/rok); b/ emisja ścieków w tej samej ilości; c/ powierzchnia parkingów i terenów utwardzonych będzie wynosiła 9,3325 ha; d/ emisja roczna będzie wynosiła: pył ogółem – 1,951 Mg (w tym pył do 2,5 µm i pył do 10 µm), dwutlenek siarki – 1,555 Mg, tlenek azotu jako NO₂ – 33,5 Mg, tlenek węgla – 4,82 Mg, benzen – 0,0000989 Mg, mangan – 0,2389 Mg, nikiel – 0,1752 Mg, kobalt – 1,136 Mg; emisja maksymalna: pył ogółem (w tym pył do 2,5 µm – 0,2802 kg/h i pył do 10 µm – 0,2802 kg/h) – 0,2802 kg/h, dwutlenek siarki – 0,1786 kg/h, tlenek azotu jako NO₂ – 4,12 kg/h, tlenek węgla – 0,578 kg/h, benzen – 0,0000815 kg/h, mangan – 0,02732 kg/h, nikiel – 0,02008 kg/h, kobalt – 0,13 kg/h.
8. Obszarach podlegających ochronie akustycznej: najbliższy obszar podlegający ochronie akustycznej to teren zabudowy jednorodzinnej znajdujący się 370 m od granicy terenu inwestycyjnego w kierunku południowym.
9. Oddziaływanie przedsięwzięcia mogące prowadzić do skumulowania oddziaływania z innymi przedsięwzięciami: emisje w zakresie oddziaływania na jakość powietrza, klimat akustyczny i wprowadzanie wód opadowych lub roztopowych do ziemi nie będą powodowały skumulowanego oddziaływania na środowisko.
10. Ryzyku wystąpienia poważnej awarii lub katastrofy naturalnej lub budowlanej: zakład kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących spowodować ryzyko wystąpienia poważnej awarii z uwagi na magazynowanie na terenie zakładu tlenku niklu w ilości większej niż 1 Mg. We wniosku do substancji

niebezpiecznych nie zaliczono tlenu, którego zużycie planowano w ilości „ok. 50.000 Mg/rok”;

11. Przewidywanych ilościach i rodzajach wytwarzanych odpadów oraz ich wpływie na środowisko: a/ na etapie realizacji przedsięwzięcia powstawać będą odpady niebezpieczne o kodach 150110*, 150202*, 160213* oraz inne niż niebezpieczne o kodach 150101, 150102, 150103, 150104, 150106, 150203, 160214, 170101, 170103, 170107, 200301; b/ na etapie eksploatacji przedsięwzięcia odpady niebezpieczne o kodach 130110*, 130205*, 150110*, 150202*, 160213*, 160303*, 160506*, 160507* oraz inne niż niebezpieczne o kodach 150101, 150102, 150103, 150104, 150106, 150203, 160214, 1602016, 160304, 170405, 200301; c/ na etapie likwidacji odpady niebezpieczne o kodach 150110*, 150202*, 160213* oraz inne niż niebezpieczne o kodach 150101, 150102, 150103, 150104, 150106, 150203, 160214, 170101, 170103, 170107, 170402, 170405, 170407, 170411, 170504, 170604, 170802, 170904, 200301.

12. Do KIP inwestor załączył osiem załączników, w tym dwa (nr 5 i 7) sporządzone w języku angielskim, co opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości. (akta kontroli str. 50-56 poz. 004-005)

Zawiadomieniem z 16 lipca 2019 r. Urząd wszczął postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji środowiskowej dla tego przedsięwzięcia. Za strony postępowania zostały uznane wnioskodawca i Gmina Nysa, zgodnie z art. 74 ust. 3a uuiś. Tego samego dnia wystąpiono do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu²⁴, Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nysie²⁵ i dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu²⁶ o wyrażenie opinii, w trybie art. 106 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²⁷, dotyczącej potrzeby przeprowadzenia ooś, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, co do zakresu raportu poś. Napisano, że inwestycja kwalifikowana jest jako zadanie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 37 i 52b rozporządzenia z 9 listopada 2010 r. Dnia 25 lipca 2019 r. PPIS w Nysie wydał opinię, w której wniósł o zwolnienie inwestora z obowiązku przeprowadzenia ooś. Inwestor 2 sierpnia 2019 r. złożył w Urzędzie wniosek o wstrzymanie wydania decyzji, ze względu na zamiar uzupełnienia KIP i 28 sierpnia przedłożył „Aktualizację Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia”, wnosząc o wyłączenie z udostępniania tego dokumentu. Tego samego dnia Urząd przesłał do trzech organów opiniujących aktualizację KIP i wystąpił o wyrażenie opinii, w trybie art. 106 Kpa, dotyczącej potrzeby przeprowadzenia ooś, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, co do zakresu raportu poś. Inwestor 12 września 2019 r. przesłał Urzędowi i trzem organom opiniującym „Autouzupełnienie Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia”, wnosząc o wyłączenie z udostępniania tego dokumentu. W dniach 12, 13 i 16 września 2019 r. trzy organy opiniujące wyraziły stanowisko, że dla analizowanego przedsięwzięcia nie istnieje potrzeba przeprowadzenia ooś

---

²⁴ Dalej: RDOŚ w Opolu.

²⁵ Dalej: PPIS w Nysie.

²⁶ Dalej: dyrektor PGW WP we Wrocławiu lub dyrektor PGW Zarządu Zlewni w Nysie.

²⁷ Dz.U. z 2024 r. poz. 572. Dalej: Kpa.

(warunki przedstawione w tych opiniach zostały opisane w pkt 1.2.1 niniejszego wystąpienia). (akta kontroli str. 50-56 poz. 001-003)

Odpowiadając na pytanie, dlaczego w toku postępowania środowiskowego w sprawie inwestycji Zakład produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych nie zweryfikowano, czy zachodzą okoliczności określone w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia z 9 listopada 2010 r., skoro w dokumentach przedłożonych do organu, tj. w KIP, w postępowaniu tym inwestor wskazał: „Zakład będzie produkował materiały wykorzystywane do produkcji akumulatorów. Produkty są proszkami, które są związkami Li i Me (Ni, Co, Mn) w postaci tlenków o różnych składach. W tym celu materiałami wyjściowymi są zasadniczo LiOH·H₂O i mieszaniny tlenków metali (Ni, Co, Mn). Surowce, produkty pośrednie i produktu końcowe są proszkami, co oznacza, że zakład jest w zasadzie zakładem obróbki ciał stałych, przetwarzającym proszki. Uproszczony proces wytwarzania materiałów akumulatorowych można opisać jako mieszanie związku Li i związku Ni, Co, Mn, a następnie obróbka cieplna w piecu”:

1/ Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że w toku prowadzonego postępowania administracyjnego dokonano szczegółowej analizy zawartych w KIP zapisów, z których wynikało, że planowany proces produkcyjny będzie polegał na mieszaniu związków Li i związków Ni, Co, Mn (pkt 1). Dodatkowo zakwalifikowano zakład do naziemnego magazynowania (pkt 37) oraz zabudowy przemysłowej lub magazynowej wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą (pkt 54); (akta kontroli str. 57-64)

2/ PPIS w Nysie podał, że nie weryfikował przedsięwzięcia pod kątem § 2 ust. 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia z 9 listopada 2010 r., ponieważ zajmuje swoje stanowisko wyłącznie na wniosek organu prowadzącego postępowanie administracyjne w oparciu o kwalifikację przedsięwzięcia zawartą we wniosku (w tym przypadku Burmistrza Nysy); (akta kontroli str. 65-68)

3/ RDOŚ w Opolu wyjaśniła, że w toku prowadzonego postępowania dokonana została weryfikacja kwalifikacji ww. przedsięwzięcia pod kątem wymogów określonych w rozporządzeniu z 9 listopada 2010 r., w tym wskazanych w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. b (instalacje do wyrobu substancji przy zastosowaniu procesów chemicznych służące do wytwarzania podstawowych produktów lub półproduktów chemii nieorganicznej). W toku przeprowadzonej analizy wykorzystano zapis pkt. 4.2 załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości²⁸, zgodnie z którym do podstawowych produktów lub półproduktów chemii nieorganicznej należą m.in.: a) zasady, takie jak: wodorotlenek amonu, wodorotlenek potasu, wodorotlenek sodu; b) sole, takie jak: chlorek amonu, chloran potasu, węglan potasu, węglan sodu, nadborany, azotan srebra. Z treści, załączonej do wniosku Umicore z 12 lipca 2019 r., KIP wynikało, że w procesie wytwarzania materiałów stosowanych do produkcji akumulatorów wykorzystywane są: uwodniony wodorotlenek litu oraz mieszaniny tlenków metali: Ni, Co, Mn. W wyniku prowadzonego w Umicore procesu produkcyjnego powstający produkt stanowi proszek, będący mieszaniną związków Li oraz tlenków

---

²⁸ Dz.U. poz. 1169.

metali: Ni, Co, Mn. Oznacza to, że proces wypiekania surowców w piecu elektrycznym nie prowadzi do wyrobu/wytwarzania nowych podstawowych produktów lub półproduktów chemii nieorganicznej, w tym przypadku takich jak zasady i tlenki metali. Potwierdzenie powyższej tezy stanowią, dostępne powszechnie informacje dotyczące procesów wytwarzania wodorotlenku litu oraz tlenków: Ni, Co, Mn. Wynika z nich, że proces wytwarzania: a) tlenku niklu polega na: podgrzaniu proszku niklu do temperatury powyżej 400°C, który wówczas reaguje z tlenem, dając NiO, podgrzaniu mieszaniny proszku niklu i wody do temperatury 1000°C; szybkość tej reakcji można zwiększyć, dodając NiO, pirolizie (tzn. suchej destylacji czyli degradacji zachodzącej pod wpływem wysokiej temperatury i prowadzonej bez tlenu i innych celowo dodawanych reagentów) związków niklu(II), takich jak wodorotlenek, azotan i węglan, które dają jasnozielony proszek; b) tlenku kobaltu polega na: utlenianiu proszku kobaltu powietrzem, rozkładzie termicznym azotanu(V)kobaltu(II) lub węglanu; c) tlenku manganu polega na: redukcji tlenku manganu(IV) metanem, wodorem lub tlenkiem węgla(II) w temperaturze powyżej 800°C; d) tlenku litu: otrzymywany jest w wyniku termicznego rozkładu nadtlenu litu w temperaturze 195 °C, powstaje także podczas spalania litu w tlenie wraz z niewielkimi ilościami nadtlenu litu. Wskazane wyżej procesy nie zachodzą w przedmiotowej instalacji; (akta kontroli str. 69-76)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że w procesie produkcji nie są wytwarzane tlenki tych metali, lecz tlenki tych metali są już wykorzystywane w procesie tworzenia półproduktów do akumulatorów. Gdyby były wytwarzane tlenki tych metali to należałoby wykazać półprodukty do ich wytworzenia.

- 4/ dyrektor RZGW we Wrocławiu wyjaśnił, że zgodnie z rozporządzeniem z 9 listopada 2010 r., planowana inwestycja została zaklasyfikowana do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 37 i pkt 52 lit. b. Mając powyższe na uwadze tutejszy organ, na podstawie informacji przedstawionych w KIP, dokonał analizy wpływu inwestycji na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, 57, 59 oraz 61 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne²⁹, a następnie, zgodnie ze swoimi kompetencjami, wydał opinię o braku konieczności przeprowadzenia ooś przedmiotowego przedsięwzięcia. Mając na uwadze, że to organ prowadzący postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach powinien ustalić intencję wnioskodawcy co do rodzaju i zakresu przedsięwzięcia, dla którego ma być wydana decyzja (por.: wyrok WSA w Gliwicach z dnia 26 stycznia 2012 r., IV SA/GI 486/11, LEX nr 1107964) tutejszy Organ nie odniósł się do tej interpretacji. Obowiązek dokonania prawidłowej kwalifikacji przedsięwzięcia należy bowiem do organu wydającego decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. (akta kontroli str. 77-82)

Udzielając odpowiedzi na pytanie, dlaczego na etapie rozpatrywania wniosku Umicore Battery z 12 lipca 2019 r. o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia Zakład produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych odstąpiono od obowiązku przeprowadzenia ooś, a w KIP wskazano, że na etapie produkcji PS3 (w kolejnych zmianach etap P3):

---

²⁹ Dz.U. z 2024 r. poz. 1087, ze zm. Dalej: Prawo wodne.

„Tlen lub powietrze jest wdmuchiwany przez piec w celu wywołania niezbędnych reakcji, w zależności od produktów (różne procesy z etapów P1, P2, P5). Temperatura, prędkość poruszania się, przepływ gazów i inne są podyktowane rodzajem produktu i docelowym produktem, który ma być wyprodukowany”? Ponadto w KIP określono, że planowane zużycie surowców produkcyjnych (metale, proszki) będzie wynosiło 56.000 Mg/rok:

1/ Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że organ prowadzący postępowanie podzielił stanowiska organów opiniujących o braku potrzeby przeprowadzenia ooś. Należy tu zaznaczyć, że w ocenie organu złożony KIP zawierał i opisywał wszystkie wymagane elementy raportu poś, umożliwiające wiarygodną ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko; (akta kontroli str. 57-64)

2/ PPIS w Nysie podał, że zwolnił inwestora z ww. obowiązków opierając się o informacje zawarte w otrzymanej dokumentacji przy wniosku Burmistrza, w szczególności na kompleksowo i obszernie opracowanej KIP, zawierającej informacje i analizy oddziaływania czynników planowanego przedsięwzięcia na środowisko i jego ochronę. Po szczegółowym zapoznaniu się z wynikami przeprowadzonych przez inwestora analiz, PPIS w Nysie odstąpił od przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko;

(akta kontroli str. 65-68)

3/ RDOŚ w Opolu wyjaśniła, że analizę przeprowadzoną, przed wydaniem opinii, oparto o zapisy KIP. Z treści tego dokumentu wynikało, że najistotniejsze oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia dotyczą ochrony powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego na najbliższych terenach chronionych oraz zabezpieczenia środowiska gruntowo-wodnego. Do KIP załączone zostały obliczenia rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym oraz obliczenia propagacji hałasu w środowisku. Z ww. obliczeń wynikało, że eksploatacja planowanego przedsięwzięcia, uwzględniająca założenia przyjęte w KIP dotyczące: a) montażu urządzeń redukujących poziom emisji zanieczyszczeń; b) poziomów mocy akustycznych projektowanych źródeł; nie spowoduje przekroczenia dopuszczalnych stężeń ani wartości odniesienia substancji w powietrzu atmosferycznym (m.in. pyłu, niklu, kobaltu, manganu), poza terenem, do którego Inwestor posiada tytuł prawny, nie spowoduje również przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, na terenach chronionych akustycznie. Do urządzeń, o których mowa wyżej w punkcie a) należą:

- ✓ przewidziane w każdym z trzech budynków PS-1:
  - w procesie rozładunku surowców, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 0,2 mg/m³;
  - w procesie mieszania, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 1 mg/m³;
  - w procesie załadunku zmieszanego produktu, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 1 mg/m³;
  - w procesie suszenia, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 3 mg/m³;
- ✓ przewidziane w budynku PS-2:
  - w procesie rozładunku surowców oraz załadunku produktów, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 0,2 mg/m³ (sześć emitorów - rozładunek, sześć emitorów - załadunek);
  - w procesie podgrzewania produktu, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 2 mg/m³ (sześć emitorów);

- w procesie chłodzenia produktu oraz systemu oczyszczania, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 1 mg/m³ (sześć emitorów);
- ✓ przewidziane w każdym z trzech budynków PS-3:
  - w procesie rozładunku surowców, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 0,2 mg/m³ (sześć emitorów);
  - w procesie załadunku surowców, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 1 mg/m³ (pięć emitorów);
- ✓ przewidziane w każdym z pięciu budynków PS-4:
  - w procesie rozładunku produktów, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 0,2 mg/m³;
  - w procesie przesiewania, mieszania i załadunku produktów, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 1 mg/m³;
- ✓ przewidziane w budynku PS5A:
  - w procesie rozładunku produktów, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 0,2 mg/m³;
  - w procesie rozładunku dodatków, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 0,2 mg/m³;
  - w procesie mieszania, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 0,2 mg/m³;
  - w procesie transportu wyprodukowanej mieszanki, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 0,2 mg/m³;
  - w procesie załadunku produktów do pojemników, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 0,2 mg/m³ (cztery emitory) oraz 1 mg/m³ (pięć emitorów);
- ✓ przewidziane w budynku PS5C:
  - w procesie rozładunku produktów, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 0,2 mg/m³;
  - w procesie rozładunku dodatków, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 0,2 mg/m³;
  - w procesie pakowania produktu finalnego, filtry gwarantujące stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym niż 0,2 mg/m³ (jeden emitor) oraz 1 mg/m³ (siedem emitorów).

Poziom mocy akustycznej urządzeń, o których mowa wyżej w punkcie b) zawiera się w przedziale 45dB – 110dB. Wskazane poniżej, przewidziane w KIP, rozwiązania mające na celu ochronę środowiska gruntowo-wodnego tj.:

- ✓ podczyszczanie, m.in. w procesie neutralizacji, ścieków powstających w laboratorium oraz ścieków z mycia podłóg, przed ich odprowadzeniem do zewnętrznej kanalizacji sanitarnej,
- ✓ wykonanie zbiorników retencyjnych dla wód opadowych i roztopowych o łącznej pojemności ok. 1800 m³,
- ✓ selektywne magazynowanie wszystkich wytwarzanych odpadów w specjalnie do tego przeznaczonych pojemnikach/kontenerach, usytuowanych na utwardzonej powierzchni, w miejscach do tego przeznaczonych

w mojej opinii gwarantują właściwe zabezpieczenie środowiska gruntowo-wodnego.

Mając na uwadze wskazane wyżej działania ograniczające oraz fakt dotrzymania, podczas eksploatacji instalacji, wymogów w zakresie ochrony poszczególnych komponentów środowiska w tym zwłaszcza jakości powietrza, klimatu akustycznego oraz ochrony środowiska gruntowo-

wodnego wyrażona została opinia o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko; (akta kontroli str. 69-76)

4/ dyrektor RZGW we Wrocławiu wyjaśnił, że zgodnie z art. 63 ust. 1 uuiś, obowiązek przeprowadzenia oceny dla planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko stwierdza, w drodze postanowienia, organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, uwzględniając łącznie liczne, wymienione w ww. artykule kryteria. Jednocześnie z art. 64 ust. 1 pkt 4 wynika, że niniejsze postanowienie wydaje się po zasięgnięciu opinii organu właściwego do wydania oceny wodnoprawnej, o której mowa w przepisach Prawa wodnego. Art. 64 ust. 1c tej ustawy stanowi, że „W przypadku gdy dla planowanego przedsięwzięcia organ właściwy do wydania oceny wodnoprawnej stwierdzi konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko ze względu na możliwy negatywny wpływ tego przedsięwzięcia na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, 57, 59 i 61, zamiast opinii, o której mowa w ust. 1 pkt 4, dokonuje on uzgodnienia w drodze postanowienia”. W składanym wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz załączonej do wniosku KIP wnioskodawca przedstawia m.in. informacje dotyczące jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd), wyznaczonych dla nich celów środowiskowych, dokonuje identyfikacji oddziaływań bezpośrednich i pośrednich na osiągnięcie celów środowiskowych we wszystkich etapach realizacji przedsięwzięcia oraz uzasadnienie braku negatywnego wpływu przedsięwzięcia na stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd) oraz obszarów chronionych. Analiza merytoryczna wniosku polega na weryfikacji przedstawionych w KIP informacji, w tym sprawdzenie prawidłowości wskazanych JCWP i JCWPd i celów środowiskowych dla nich wyznaczonych (na podstawie właściwego Planu gospodarowania wodami) oraz analizie, czy zdefiniowane oddziaływania bezpośrednie i pośrednie (z uwzględnieniem środków minimalizujących oddziaływania) przyczynią się do nieosiągnięcia celów środowiskowych. W omawianym przypadku, po przeanalizowaniu załączonej do wniosku z 16 lipca 2019 r. KIP, uwzględniając rodzaj, skalę, lokalizację oraz charakter planowanej inwestycji, która miała zostać zrealizowana przy zastosowaniu rozwiązań minimalizujących wpływ na środowisko oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, tutejszy Organ stwierdził brak negatywnego wpływu przedmiotowej inwestycji na stan jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) i powierzchniowych (JCWP) oraz możliwość osiągnięcia celów środowiskowych. Dyrektor RZGW we Wrocławiu, na podstawie zgromadzonej dokumentacji, nie uznał, że inwestycja może wpłynąć na cele środowiskowe. Ponadto, w wydanej opinii, organ wskazał na konieczność określenia w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wymagań, których dotrzymanie spowoduje brak wpływu inwestycji na środowisko gruntowo-wodne. (akta kontroli str. 77-82)

Odpowiadając na pytanie, dlaczego nie wezwano Umicore Battery do uzupełnienia wniosku z 12 lipca 2019 r. w celu uszczegółowienia procesu

technologicznego, pozwalającego w sposób jednoznaczny zaklasyfikować rodzaj planowanego przedsięwzięcia zgodnie z rozporządzeniem z 9 listopada 2010 r.:

- 1/ Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że złożone organowi dokumenty jednoznacznie definiowały planowany do prowadzenia proces – mieszanie związków Li i związków Ni, Co, Mn; (akta kontroli str. 57-64)
- 2/ PPIS w Nysie podał, że przedłożone opracowanie KIP zawierało szczegółowe zapisy i informację w zakresie budowy Zakładu produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych, a zamknięty proces technologiczny produkcji ww. komponentów oraz przeprowadzone badania i analizy nie budziły zastrzeżeń, w związku z tym nie zachodziła konieczność wezwania do uzupełnienia wniosku inwestora; (akta kontroli str. 65-68)
- 3/ RDOŚ w Opolu wyjaśniła, że biorąc pod uwagę podane wyżej wyjaśnienia, nie uznano za konieczne wezwanie Umicore Poland Sp. z o.o. do uzupełnienia wniosku z 12 lipca 2019 r., w celu uszczegółowienia procesu technologicznego; (akta kontroli str. 69-76)
- 4/ dyrektor RZGW we Wrocławiu wyjaśnił, że kwalifikacji planowanej inwestycji do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko powinien dokonać inwestor na etapie składania wniosku o wydanie decyzji środowiskowej. Organ prowadzący postępowanie administracyjne, który ostatecznie wydaje decyzję środowiskową, odpowiedzialny jest za weryfikację raportu lub KIP-u, sprawdzenie ich poprawności oraz poprawności kwalifikacji przedsięwzięcia dokonanej przez Inwestora. Podstawą do dokonania kwalifikacji omawianego przedsięwzięcia było rozporządzenie z 9 listopada 2010 r. Tutejszy organ, w trakcie analizy dokumentacji skupił się na aspektach wynikających z posiadanych kompetencji, tzn. na analizie, czy przedmiotowe przedsięwzięcie wpływa negatywnie na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych, o których mowa w art. 56, 57, 59 i 61 Prawa wodnego. (akta kontroli str. 77-82)

W aktualizacji KIP złożonej w Urzędzie 28 sierpnia 2019 r. (str. 4) inwestor podał m.in., że w procesie produkcyjnym będzie stosował małe ilości dodatków, które nie są substancjami niebezpiecznymi i nie może podać dokładnej zawartości lub nazw tych dodatków z powodów związanych z własnością intelektualną. Urząd nie występował do inwestora o podanie ilości planowanych do stosowania dodatków, co opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. (akta kontroli str. 50-56 poz. 002)

Odpowiadając na pytanie, czy na etapie rozpatrywania wniosku Umicore Poland z 12 lipca 2019 r. posiadano kompletne dane pozwalające na właściwe zaklasyfikowanie planowanego przedsięwzięcia, zgodnie z rozporządzeniem z 9 listopada 2010 r. i jakie dane determinowały zaklasyfikowanie planowanego przedsięwzięcia do określonego w § 3 tego rozporządzenia, Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że klasyfikacji przedsięwzięcia dokonuje się w oparciu o informacje przedstawione przez przedsiębiorcę w KIP. W omawianym przypadku planowany proces produkcyjny był dokładnie opisany i polegał na mieszanii związków Li i związków Ni, Co, Mn. Z KIP wynikało, że w ramach przedsięwzięcia wykonana zostanie instalacja do naziemnego magazynowania substancji oraz, że powierzchnia zabudowy przemysłowej przekroczy 1 ha.

(akta kontroli str. 59-64)

Dnia 17 września 2019 r. Drugi z-ca Burmistrza wydał postanowienie o odstąpieniu od przeprowadzania ooś, a 25 września 2019 r. decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, w której stwierdzono brak potrzeby przeprowadzania ooś dla przedsięwzięcia. (akta kontroli str. 50-56 poz. 002)

Odpowiadając na pytanie, czy posiadano wiedzę jaki będzie docelowy kształt prowadzonej inwestycji, np. w jakim czasie planuje się zrealizowanie kolejnych etapów inwestycji i w jakim zakresie, Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że organ prowadzi postępowanie w oparciu o składane dokumenty i nie ma informacji o przyszłych planach przedsiębiorców. (akta kontroli str. 59-64)

W decyzji z 25 września 2019 r. uwzględniono wszystkie wymagania zgłoszone w opiniach RDOŚ w Opolu i PGW Wody Polskie we Wrocławiu (PPIS w Nysie nie sformułował żadnych wymagań). Podano w niej m.in., że: 1/ zakład będzie produkował materiały wykorzystywane do produkcji akumulatorów, a materiałami wyjściowymi będą LiOH·H₂O (uwodniony wodorotlenek litu) i mieszaniny tlenków metali – nikiel, kobalt i mangan; surowce, produkty pośrednie i produkty końcowe będą miały postać proszków; podstawą procesu wytwarzania materiałów akumulatorowych będzie mieszanie związku litu i związku niklu, kobaltu i manganu, a następnie obróbka cieplna w piecu; 2/ wielkość produkcji przewidziano na ok. 45.000 Mg/rok; 3/ wpływ na glebę i powierzchnię ziemi, w tym w związku z wytwarzaniem odpadów (na etapie realizacji przewidziano powstawanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne głównie z grupy 15 i 17, które będą magazynowane selektywnie, a następnie przekazywane uprawnionym jednostkom; na etapie eksploatacji będą powstawały odpady niebezpieczne o kodach 130110*, 130205*, 150110*, 150202*, 160213*, 160303*, 160506*, 160507*, oraz odpady inne niż niebezpieczne o kodach 150101, 150102, 150103, 150104, 150106, 150203, 160214, 160216, 160304, 170405, 200301, które będą magazynowane selektywnie w szczelnych pojemnikach, a następnie przekazywane uprawnionym odbiorcom); 4/ wpływ na wody powierzchniowe i podziemne (na etapie realizacji przedsięwzięcia ścieki bytowe magazynowane w tymczasowych szczelnych zbiornikach, a następnie wywożone na miejską oczyszczalnię ścieków; na etapie eksploatacji ścieki przemysłowe będą powstawały w wyniku pracy laboratorium oraz z mycia podłóg w obiektach produkcyjnych /pod każdym z budynków produkcyjnych znajdować się będzie studzienka/; ścieki te przed odprowadzeniem do zewnętrznej kanalizacji sanitarnej będą podczyszczane m.in. w procesie neutralizacji; ścieki bytowe powstające na terenie inwestycji będą odprowadzane przyłączem sieciowym do oczyszczalni ścieków; wody opadowe i roztopowe z terenów utwardzonych oraz powierzchni dachowych będą odprowadzane do gminnej sieci kanalizacji deszczowej lub opcjonalnie do rzeki Cielnica. Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że Gmina Nysa nie posiada uprawnień kontrolnych w tym zakresie i nie posiada również informacji o tym aby inwestor wprowadzał w jakikolwiek sposób bezpośrednio wody opadowe do rzeki Cielnicy. Wody opadowe i roztopowe z terenów utwardzonych, przed odprowadzeniem do odbiornika będą podczyszczane w osadniku i separatorze. W ramach inwestycji planuje się również realizację zbiorników retencyjnych dla wód opadowych, które nie będą ujmowane, będą spływały bezpośrednio do gruntu zachowując naturalną retencję); 5/ wpływu na klimat akustyczny i na pole elektromagnetyczne (najbliższy obszar podlegający

ochronie akustycznej to teren zabudowy jednorodzinnej znajdujący się w odległości 370 m od granicy terenu inwestycyjnego w kierunku południowym; na podstawie przeprowadzonych obliczeń propagacji hałasu w środowisku dla pory nocnej i dziennej stwierdzono, że eksploatacja przedsięwzięcia nie będzie powodować przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach chronionych akustycznie); 6/ wpływ na powietrze atmosferyczne (eksploatacja zakładu wiązać się będzie z emisją związaną z procesami technologicznymi: procesem podsuszania związków litu oraz mieszania z tlenkami metali takich jak nikiel, kobalt i mangan; obróbką termiczną w piecach; pośrednią lub końcową obróbką produktu obejmującą etapy przesiewania i oczyszczania magnetycznego, a następnie proces pakowania produktów pośrednich w pojemniki lub produktów końcowych w duże worki; intensywnym mieszaniem z dodatkami w celu uzyskania wymaganych cech jakościowych i wydajnościowych; prowadzone procesy technologiczne będą źródłem emisji pyłu na poziomie 2 Mg/rok, zawierającego nikiel, mangan, kobalt, lit; w celu ograniczenia emisji przewidziano montaż filtrów; z przeprowadzonych obliczeń stężeń substancji w powietrzu wynika, że nie wystąpią przekroczenia dopuszczalnych stężeń ani też wartości odniesienia substancji w powietrzu atmosferycznym; z Programu ochrony powietrza dla strefy opolskiej i miasta Opola wynika, że przedsięwzięcie będzie zlokalizowane w strefie w której występują przekroczenia standardów jakości powietrza dla benzo(a)pirenu oraz pyły PM₁₀, PM_{2,5} i benzenu; oceniono, że przedsięwzięcie nie wpłynie w sposób znaczący na stan powietrza atmosferycznego); 7/ wpływ na klimat (projektowana inwestycja będzie źródłem emisji substancji takich jak dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, pyły w tym pyły metali oraz benzenu. Emitowane zanieczyszczenia nie są gazami cieplarnianymi, ale w wyniku zmian, którym mogą ulegać w atmosferze, mogą stać się jednym z tych gazów; z uwagi na niewielkie ilości emitowanych substancji (NO₂ – ok. 33 Mg/rok, CO – ok. 5 Mg/rok) oceniono, że inwestycja nie będzie miała istotnego wpływu na klimat w skali lokalnej i globalnej); 8/ skumulowane oddziaływanie (najbliższe zabudowania chronione akustycznie znajdują się na południu i z uwagi na logarytmiczny charakter kumulacji zjawisk akustycznych, oddziaływanie skumulowane planowanej inwestycji z istniejącymi zakładami wpłynie w sposób nieznaczny na klimat akustyczny terenów normatywnych; z przedstawionych w KIP obliczeń wynika, że nie wystąpią przekroczenia dopuszczalnych stężeń substancji w powietrzu atmosferycznym); 9/ awarie (przedmiotowy zakład będzie kwalifikował się do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii z uwagi na magazynowanie na jego terenie tlenku niklu w ilości przekraczającej 1 Mg); 10/ oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i krajobraz (obszar planowanej inwestycji znajduje się poza formami ochrony przyrody, poza bezpośrednim sąsiedztwem opolskich obszarów Natura 2000, poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi przez Instytut Biologii Ssaków PAN, poza obszarami o wysokich i szczególnie wysokich walorach krajobrazowych); 11/ transgraniczne oddziaływanie (ze względu na lokalizację przedsięwzięcia /z dala od granic państwa/ oraz jego charakter inwestycja nie wymaga przeprowadzenia postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko); 12/ wpływ na zdrowie i życie ludzi (ocenia się, że przedmiotowe przedsięwzięcie

nie spowoduje wystąpienia zagrożenia dla zdrowia ludzi, w tym zagrożenia wynikającego z mogących powstać emisji). W podsumowaniu decyzji podano m.in., że „/.../ po zrealizowaniu przez inwestora wszystkich warunków zawartych w przedłożonych dokumentach oraz niniejszej decyzji, planowane przedsięwzięcie będzie zgodne z wymaganiami przepisów o ochronie środowiska /.../”. (akta kontroli str. 50-56 poz. 002)

W decyzji z 25 września 2019 r. nie podano, że: 1/ w procesie produkcyjnym będzie wykorzystywany tlen, który jest zaliczony do substancji niebezpiecznych; 2/ danych określonych w art. 63 ust. 1 pkt 1 lit e uuiś (ocenionego w oparciu o wiedzę naukową ryzyka wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyka związanego ze zmianą klimatu), pkt 1 lit f (przewidywanych ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów oraz ich wpływu na środowisko, w przypadkach gdy planuje się ich powstawanie), pkt 2 lit h (gęstości zaludnienia), pkt 3 lit a (zasięgu oddziaływania - obszaru geograficznego i liczby ludności, na którą przedsięwzięcie może oddziaływać), pkt 3 lit c (charakteru, wielkości, intensywności i złożoności oddziaływania, z uwzględnieniem obciążenia istniejącej infrastruktury technicznej oraz przewidywanego momentu rozpoczęcia oddziaływania), pkt 3 lit d (prawdopodobieństwa oddziaływania) i pkt 3 lit e (czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływania), co opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. (akta kontroli str. 50-56 poz. 002, 83)

Dnia 25 września 2019 r. pełnomocnik Umicore Battery odbierając decyzję z Urzędu, złożył oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania od tej decyzji, która tego dnia stała się prawomocna.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 002)

Dnia 30 września 2019 r. wpłynął do Urzędu wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu administracyjnym dotyczącym planowanego przedsięwzięcia pn. Zakład produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych złożony przez Stowarzyszenie Hankus 2018 z Nysy. Postanowieniem z 16 października 2019 r. Urząd odmówił dopuszczenia tego stowarzyszenia do udziału w postępowaniu administracyjnym argumentując m.in., że stowarzyszenie: 1/ nie jest organizacją ekologiczną, gdyż nie sposób powiązać jego celu statutowego z przedmiotowym postępowaniem dotyczącym określenia środowiskowych uwarunkowań dla inwestycji; 2/ nie spełnia warunku prowadzenia działalności statutowej przez minimum 12 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o wydanie decyzji środowiskowej planowanej inwestycji. W postanowieniu poinformowano wnioskodawcę o prawie złożenia zażalenia do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu, lecz Stowarzyszenie nie skorzystało z tego prawa. (akta kontroli str. 50-56 poz. 002)

Pismem z 4 grudnia 2019 r. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich poinformowało Burmistrza o napływających skargach mieszkańców Nysy na wydanie decyzji z 25 września 2019 r. i wystąpiło o udostępnienie dokumentacji sprawy. Po przeprowadzeniu całościowej analizy sprawy, bazując na otrzymanej dokumentacji oraz po zapoznaniu się z wyjaśnieniami Rzecznik nie stwierdził,

aby istniała zasadność podejmowania dalszych czynności i rozpoznawanie sprawy zostało zakończone. (akta kontroli str. 50-56 poz. 002, 84-106)

1.1.2. Dnia 19 października 2020 r. wpłynął do Urzędu wniosek Umicore Battery o pierwszą zmianę decyzji środowiskowej, a 10 listopada 2020 r. autouzupelnienie z wnioskowanymi zmianami, które dotyczyły m.in.: 1/ zwiększenia powierzchni zabudowy z 67.500 m² do 68.738 m² i zmniejszenie powierzchni utwardzonych z 93.325 m² do 63.831 m² (o ok. 3 ha); 2/ zmiany nazewnictwa obiektów produkcyjnych; 3/ zwiększenia ilości wykorzystywanej wody do celów technologicznych (z 20 m³/dobę do 76 m³/dobę) i celów bytowo-gospodarczych (z 78,3 m³/dobę do 132,2 m³/dobę); 4/ zagospodarowania ścieków (z oczyszczalni będzie odprowadzana: a/ woda zanieczyszczona metalem (ścieki technologiczne), woda z czyszczenia podłóg zostanie odprowadzona z maszyn czyszczących do studzienek w każdym budynku i skierowana do zakładowej oczyszczalni ścieków; b/ zlewy technologiczne; c/ ścieki z pralni; d/ ścieki z laboratorium; e/ ścieki z procesów produkcyjnych (kondensat z procesu suszenia); 5/ zwiększenia od 2022 roku ilości ścieków bytowych (z 89,99 m³d do 132,2 m³d) i ilości ścieków przemysłowych (z 20 m³d do 76 m³d); 6/ zmiany zapisów dotyczących zagospodarowania wód opadowych (czysta woda deszczowa mogła być kierowana do pobliskiego cieku „Cielnica” – rozwiązanie opcjonalne); 7/ zmiany zapisów dotyczących podczyszczania wód opadowych na wewnętrznej sieci kanalizacji deszczowej; 8/ zmiany ilości źródeł i poziomu hałasu (m.in. wzrost maksymalnego poziomu hałasu ze 110,2 dB do 110,5 dB); 9/ zmiany poziomu emisji zanieczyszczeń na etapie produkcyjnym (minimalna emisja wynosiła nie więcej 0,2 mg/m³, a maksymalna nie więcej niż 3 mg/m³); 10/ dodania dwóch nowych emitowanych substancji (kwas siarkowy VI i chlorowodór); 12/ zmiany maksymalnych wielkości stężeń średniorocznych (największy poziom dotyczył stężenia niklu – obliczone 0,0139 µg/m³, przy maksymalnym < 0,018 µg/m³, tj. 77,2%). (akta kontroli str. 50-56 poz. 012)

Stanowiska organów opiniujących wniosek Umicore Battery o zmianę decyzji środowiskowej z 25 września 2019 r. zostały opisane w pkt 1.2.2 niniejszego wystąpienia. W decyzji środowiskowej z 19 stycznia 2021 r. Drugi z-ca Burmistrza stwierdził brak potrzeby przeprowadzania ooś, określił warunki i wymagania korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia (zgodne z ustalonymi przez RDOŚ w Opolu i opinii PGW Wody Polskie Zarządu Zlewni w Nysie; PPIS w Nysie nie wskazał warunków niezbędnych do ujęcia w decyzji) oraz na str. 3 (pkt IV) podał, że pozostałe warunki decyzji środowiskowej z 25 września 2019 r. nie ulegają zmianie. W zmienianej decyzji nie podano m.in., że: 1/ w procesie produkcyjnym będzie wykorzystywany tlen, który jest zaliczony do substancji niebezpiecznych; 2/ danych określonych w art. 63 ust. 1 pkt 1 lit e uuiś (ocenionego w oparciu o wiedzę naukową ryzyka wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyka związanego ze zmianą klimatu), pkt 1 lit f (przewidywanych ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów oraz ich wpływu na środowisko, w przypadkach gdy planuje się ich powstawanie), pkt 2 lit h (gęstości zaludnienia), pkt 3 lit a (zasięgu oddziaływania - obszaru geograficznego i liczby ludności, na którą przedsięwzięcie może oddziaływać), pkt 3 lit c (charakteru, wielkości, intensywności i złożoności oddziaływania, z uwzględnieniem obciążenia

istniejącej infrastruktury technicznej oraz przewidywanego momentu rozpoczęcia oddziaływania), pkt 3 lit d (prawdopodobieństwa oddziaływania) i pkt 3 lit e (czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływania), co opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 011-013, 107)

1.1.3. Dnia 30 czerwca 2021 r. wpłynął do Urzędu wniosek (z 22 czerwca) Umicore Battery o drugą zmianę decyzji środowiskowej. W pkt 8 wniosku przedstawiono planowane zmiany dotyczące m.in.: 1/ zwiększenia powierzchni zabudowy z 68.831 m² do 73.258 m² (o ok. 0,5 ha) i powierzchni utwardzonych z 63.831 m² do 93.789 m² (o ok. 3 ha); 2/ zmiany nazewnictwa, ilości budynków i linii produkcyjnych (m.in. zwiększenie ilości budynków i powierzchni zabudowy oczyszczalni ścieków /z 641 m² do 2.671 m²/); 3/ zwiększenia ilości wykorzystywanej wody do celów technologicznych (z 76 m³/dobę do 97 m³/dobę) oraz pozostawienie na tym samym poziomie ilości wody wykorzystywanej do celów bytowo-gospodarczych (132,2 m³/dobę) i tlenu (50.000 Mg/rok); 4/ przewidywanych ilości wykorzystywanych materiałów, surowców i paliw (uwodniony wodorotlenek litu i związki litu - 20.000 Mg/rok, mieszanina tlenków metali – nikiel, kobalt i mangan - 35.000 Mg/rok oraz dodatki - 600 Mg/rok, których nazw nie podano (co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”), paliw – gaz ziemny 14 mln m³/rok i energii elektrycznej – 25.000 MWh/miesiąc); 5/ zwiększenia rodzajów i ilości odpadów niebezpiecznych (z ośmiu rodzajów o masie 1.257 Mg/rok do 15 o masie 12.387 Mg/rok odpadów niebezpiecznych (wzrost prawie dziesięciokrotny) i z 11 rodzajów o masie 1.384 Mg/rok do 22 o masie 3.081 Mg/rok odpadów innych niż niebezpiecznych); 6/ sposobu realizacji przedsięwzięcia (inwestycja miała być realizowana etapowo, tzn. poszczególne etapy mogły następować w różnym czasie, a każdy etap miał zawierać wszystkie elementy niezbędne do samodzielnego funkcjonowania danego zakresu/obiektu planowanego przedsięwzięcia); 7/ zmniejszenia sumarycznej ilości emitorów w budynkach procesowych ze 156 do 118 sztuk i zwiększenie ilości kotłów grzewczych przy jednoczesnym zmniejszeniu sumarycznej znamionowej mocy cieplnej wszystkich kotłów z 16,24 MW do 11,11 MW; 8/ dodania do emitowanych substancji dwutlenku azotu.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 014-015)

Stanowiska organów opiniujących wniosek Umicore Battery o drugą zmianę decyzji z 25 września 2019 r. zostały opisane w pkt 1.2.3 niniejszego wystąpienia. W decyzji środowiskowej z 23 września 2021 r. Urząd stwierdził brak potrzeby przeprowadzania ooś, określił warunki i wymagania korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia (na podstawie opinii PGW Wody Polskie Zarządu Zlewni w Nysie i postanowienia RDOŚ w Opolu; PPIS w Nysie w opinii nie wskazał warunków niezbędnych do ujęcia w decyzji) oraz na str. 3 (pkt IV) podał, że pozostałe warunki decyzji środowiskowej z 25 września 2019 r. nie ulegają zmianie. W zmienianej decyzji nie podano m.in., że: 1/ w procesie produkcji będzie stosowany tlen, który jest zaliczony do substancji niebezpiecznych; 2/ danych określonych w art. 63 ust. 1 pkt 1 lit e uuiś (ocenionego w oparciu o wiedzę naukową ryzyka wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyka związanego ze zmianą

klimatu), pkt 1 lit f (przewidywanych ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów oraz ich wpływu na środowisko, w przypadkach gdy planuje się ich powstawanie), pkt 2 lit h (gęstości zaludnienia), pkt 3 lit a (zasięgu oddziaływania - obszaru geograficznego i liczby ludności, na którą przedsięwzięcie może oddziaływać), pkt 3 lit c (charakteru, wielkości, intensywności i złożoności oddziaływania, z uwzględnieniem obciążenia istniejącej infrastruktury technicznej oraz przewidywanego momentu rozpoczęcia oddziaływania), pkt 3 lit d (prawdopodobieństwa oddziaływania) i pkt 3 lit e (czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływania), co opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. (akta kontroli str. 50-56 poz. 014-015, 108)

1.1.4. Dnia 27 października 2022 r. wpłynął do Urzędu wniosek (z 19 października) Umicore Battery o trzecią zmianę decyzji środowiskowej. W pkt 12 wniosku przedstawiono planowane zmiany, które dotyczyły m.in.: 1/ zwiększenia powierzchni zabudowy budynków i obiektów z 73.258 m² do 74.200 m² i powierzchni utwardzonych z 93.789 m² do 94.700 m²; 2/ wykorzystania w procesie produkcyjnym, obok wcześniej podanych surowców i paliw, nowego prekursora - węgla litu (ok. 35.000 Mg/rok) i w celu uzyskania pożądanego produktu w końcowym etapie produkcji prowadzenie procesów poprawy jakości poprzez mieszanie produktu i niewielkiej ilości dodatków mogących zawierać w swoim składzie związki innych metali niż nikiel, kobalt i mangan, takich jak cyrkon, glin, bor, bar, wolfram, tytan; 3/ zmniejszenia zużycia gazu ziemnego z 14 mln m³/rok do 1 mln m³/rok; 4/ zwiększenia z sześciu do dziewięciu zbiorników na płynny tlen; 5/ pozostawienia na tym samym poziomie zużycia wody do celów technologicznych (42.000 m³/rok), wody do celów bytowo-gospodarczych (30.700 m³/rok), energii elektrycznej (300.000 MWh/rok) i tlenu (50.000 Mg/rok); 6/ pozostawienia na tym samym poziomie zużycia wody na cele technologiczne (30.700 m³/rok) i socjalno-bytowe (42.000 m³/rok, tj. łącznie 72.700 m³/rok); 7/ pozostawienie na tym samym poziomie emisji ścieków przemysłowych (35.400 m³/rok) i gospodarczo-bytowych (42.000 m³/rok); 8/ zmian emisji rocznej: pył PM_{2,5} - 3,849 Mg, pył PM₁₀ - 3,849 Mg, dwutlenek siarki SO₂ - 1,502 Mg, dwutlenek azotu NO₂ - 12,483 Mg, tlenek węgla CO - 2,309 Mg, benzen C₆H₆ - 0,00064 Mg, mangan - 0,210 Mg, nikiel - 0,143 Mg, kobalt - 1,195 Mg, chlorowodór - 0,078 Mg/rok, kwas siarkowy - 0,072 Mg/rok; 9/ zwiększenia rodzajów i ilości odpadów niebezpiecznych (z 15 rodzajów o 12.387 Mg/rok do 18 o masie 118.891 Mg/rok odpadów niebezpiecznych i pozostawienie na tym samym poziomie (22) rodzajów odpadów innych niż niebezpiecznych, której masa zmniejszyła się do 3.066 Mg/rok.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 024-029)

Stanowiska organów opiniujących wniosek Umicore Battery o trzecią zmianę decyzji z 25 września 2019 r. zostały opisane w pkt 1.2.4 niniejszego wystąpienia. W decyzji środowiskowej z 15 lutego 2023 r. Drugi z-ca Burmistrza stwierdził brak potrzeby przeprowadzania ooś, określił warunki i wymagania korzystania ze środowiska w fazie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia (na podstawie opinii PPIS w Nysie, który nie wskazał warunków do ujęcia w decyzji, opinii PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Nysie i postanowienia RDOŚ w Opolu) oraz na str. 3 (pkt IV) podał, że pozostałe warunki decyzji z 25 września 2019 r. zmienionej decyzjami z 19 stycznia i 23 września 2021 r. nie ulegają zmianie. W uzasadnieniu decyzji odniósł się do opinii PPIS w Nysie, który wniósł o nałożenie na inwestora

obowiązku sporządzenia raportu poś wskazując, że opinia ta nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż w KIP szczegółowo opisano ryzyko wystąpienia poważnych awarii, przedstawiono zabezpieczenia techniczne, procesowe i organizacyjne, które mają zapewnić odpowiednią ochronę przed wystąpieniem poważnej awarii przemysłowej oraz zminimalizować potencjalne skutki w przypadku jej wystąpienia. (akta kontroli str. 50-56 poz. 024)

W zmienianej decyzji środowiskowej z 15 lutego 2023 r. nie podano m.in., że: 1/ w procesie produkcji będzie stosowany tlen, który jest zaliczony do substancji niebezpiecznych; 2/ danych określonych w art. 63 ust. 1 pkt 1 lit e uuiś (ocenionego w oparciu o wiedzę naukową ryzyka wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyka związanego ze zmianą klimatu), pkt 1 lit f (przewidywanych ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów oraz ich wpływu na środowisko, w przypadkach gdy planuje się ich powstawanie), pkt 2 lit h (gęstości zaludnienia), pkt 3 lit a (zasięgu oddziaływania - obszaru geograficznego i liczby ludności, na którą przedsięwzięcie może oddziaływać), pkt 3 lit c (charakteru, wielkości, intensywności i złożoności oddziaływania, z uwzględnieniem obciążenia istniejącej infrastruktury technicznej oraz przewidywanego momentu rozpoczęcia oddziaływania), pkt 3 lit d (prawdopodobieństwa oddziaływania) i pkt 3 lit e (czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływania), co opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. (akta kontroli str. 50-56 poz. 024, 109)

Odpowiadając na pytanie, czy kontrolowano spełnianie przez Umicore Battery warunków określonych w decyzji z 25 września 2019 r. i zmian wprowadzonych do tej decyzji, Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że nie kontrolowano spełnienia przez Umicore Battery warunków określonych w tej decyzji, gdyż tut. organ nie posiada informacji o tym, aby inwestor zakończył realizację inwestycji.

(akta kontroli str. 59-64)

1.1.5. Porównanie decyzji środowiskowej z 25 września 2019 r. i zmian wprowadzonych decyzjami z 19 stycznia i 23 września 2021 r. oraz z 15 lutego 2023 r. wykazało m.in.: 1/ zwiększenie powierzchni zabudowy budynków i obiektów z 67.500 m² do 74.200 m² i powierzchni utwardzonych (np. drogi, place, chodniki, parkingi) z 93.325 m² do 94.700 m²; 2/ wprowadzenie do procesu produkcyjnego materiałów w formie proszków będących związkami litu (węglanu litu) i mieszanie produktu z niewielką ilością dodatków mogących zawierać w swoim składzie związki innych metali niż nikiel, kobalt i mangan, takich jak cyrkon, glin, bor, bar, wolfram, tytan; 3/ zwiększenie ilości wykorzystywanych surowców produkcyjnych z ok. 56.000 Mg/rok (metale, proszki) do ok. 90.000 Mg/rok (20.000 Mg/rok uwodnionego wodorotlenku litu, 35.000 Mg/rok węglanu litu, 35.000 Mg/rok związków niklu, kobaltu i manganu oraz 600 Mg/rok dodatków); 4/ zwiększenie ilości emitowanych substancji do powietrza w ciągu roku (m.in. pyłu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla) i wykorzystywanie w procesie produkcyjnym nowych substancji takich jak kwas siarkowy, chlorowódor, dwutlenek azotu, N-metylopirolidon; 5/ zwiększenie ilości wykorzystywanej wody do celów technologicznych z 7.300 m³/rok do 30.700 m³/rok i celów bytowych z 28.565 m³/rok do 42.000 m³/rok; 6/ zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków przemysłowych z 7.300 m³/rok do 35.400 m³/rok i ścieków bytowych z 28.656 m³/rok do 42.000 m³/rok;

7/ zwiększenie planowanej produkcji z 45.000 Mg/rok do 96.000 Mg/rok;
8/ zwiększenie łącznej ilości odpadów wytwarzanych na etapie eksploatacji przedsięwzięcia z 2.641 Mg/rok do 21.957 Mg/rok, w tym odpadów niebezpiecznych z 1.257 Mg/rok do 18.891 Mg/rok i innych niż niebezpieczne z 1.384 Mg/rok do 3.066 Mg/rok.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 001-015 i poz. 024-029)

1.1.6. Po wpłynięciu do Urzędu wniosku inwestora z 31 stycznia 2022 r. o rozbudowę zakładu produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych, RDOŚ w Opolu³⁰, PPIS w Nysie³¹ i PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Nysie³² wyraziły opinie, że dla tej inwestycji nie istnieje potrzeba sporządzenia raportu poś. Po otrzymaniu tych opinii Urząd, postanowieniem z 13 kwietnia 2022 r., stwierdził obowiązek sporządzenia raportu poś wskazując, że raport należy sporządzić w pełnym zakresie, zgodnie z art. 66 uuiś, ze szczególnym uwzględnieniem: 1/ przewidywanego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko oraz zdrowie ludzi w przypadku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, katastrofy naturalnej lub zdrowotnej; 2/ zagrożenia dla zdrowia ludzi wynikającego z emisji. W uzasadnieniu ww. postanowienia podano m.in., że: 1/ nastąpi zwiększenie powierzchni obiektów budowlanych o ok. 5,7 ha; 2/ zaplanowano budowę kolejnych budynków produkcyjnych, w których będą realizowane poszczególne procesy produkcyjne oraz kolejnego budynku biurowego, magazynu wyrobów gotowych, magazynu przechowywania, czyszczenia i przepakowywania pojemników przepływowych, budowę dodatkowych obiektów oczyszczalni ścieków w celu oczyszczania większej ilości ścieków w jednym czasie, rozbudowę stacji tlenowej, budowę sieci kanalizacyjnej o długości ok. 6 km, budowę sieci wodociągowej w celu włączenia nowych obiektów, budowę nowych parkingów o pow. 1,1 ha oraz nowych dróg wewnętrznych o łącznej dł. 2,5 km; 3/ zdolność produkcyjna zakładu zwiększy się do 96.000 Mg/rok (o 51.000 Mg/rok); 4/ planowane zatrudnienie wzrośnie o 180 osób (do 968 osób); 5/ wzrośnie ilość emitowanego CO₂, z uwagi na wprowadzenie nowego prekursora – Li₂CO₃ (węglan litu), którego zastosowanie będzie powodować emisje CO₂; 6/ wzrośnie o ok. 10.000 m³/rok ilość zużywanej wody i wytwarzanych ścieków przemysłowych; 7/ ścieki, po oczyszczeniu na zakładowej oczyszczalni ścieków, będą odprowadzane do sieci kanalizacji sanitarnej, a niektóre strumienie ścieków, m.in. ścieki procesowe z budynków typu P5, opcjonalnie będą odbierane i wywożone przez odbiorcę zewnętrznego w celu ich utylizacji. Drugi z-ca Burmistrza odpowiadając na pytanie, dlaczego w decyzjach środowiskowych spółka Umicore Battery nie została zobowiązana do informowania Urzędu lub innego organu o wywożeniu ścieków poza teren spółki wyjaśnił, że organ nie jest zobowiązany przepisami prawa do zawierania w wydawanych decyzjach tego typu rozwiązań.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 020, 160-163)

W otrzymanym od Umicore Battery raporcie poś podano m.in., że nastąpi rozbudowa przedsięwzięcia: 1/ zdolność produkcyjna wzrośnie z 45.000 Mg/rok do 96.000 Mg/rok; 2/ zatrudnienie wzrośnie z 788 osób do 968 osób;

---

³⁰ Opinia Nr WOOŚ.4220.76.2022.MSe z 8 marca 2022 r.

³¹ Opinia Nr NZ.9022.4.9.2022.HW z 3 marca 2022 r.

³² Opinia Nr WR.ZZŚ.4.435.21.2022.JP z 25 marca 2022 r.

3/ w procesie produkcyjnym będzie zużywana większa ilość surowców, tj. wzrośnie zużycie uwodnionego wodorotlenku litu z 20.000 Mg/rok do 41.500 Mg/rok, związków niklu, kobaltu i manganu z 35.000 Mg/rok do 73.800 Mg/rok, tlenu z 50.000Mg/rok do 314.500 Mg/rok, dodatków mogących zawierać w swoim składzie związki innych metali niż nikiel, kobalt i mangan, takich jak cyrkon, glin, bor, wolfram, tytan z 600 Mg/rok do 1.110 Mg/rok, których sumaryczna ilość nie przekroczy 0,6% ilości surowców podstawowych oraz będzie wykorzystywane 73.000 Mg/rok węglanu litu; 4/ wzrośnie emisja roczna: pyłu PM10 i PM2,5 – z 3,0321 Mg/rok do 5,6605 Mg/rok, niklu – z 0,1139 Mg/rok do 0,2496 Mg/rok, kobaltu – z 0,9596 Mg/rok do 2,2063 Mg/rok, manganu – z 0,1691 Mg/rok do 0,3782 Mg/rok, dwutlenku azotu NO₂ – z 0,2441 Mg/rok do 16,5274 Mg/rok, dwutlenku siarki SO₂ – z 0,0008 Mg/rok do 1,6908 Mg/rok, tlenku węgla CO – z 1,3697 Mg/rok do 4,3100 Mg/rok, benzenu C₆H₆ – z 0,00038 Mg/rok do 0,00102 Mg/rok, a węglowodory aromatyczne pozostaną na tym samym poziomie (0,0140 Mg/rok); 5/ wzrośnie łączna ilość odprowadzanych ścieków przemysłowych z 9.899 m³/rok do 40.559 m³/rok; 6/ wzrośnie łączna ilość odpadów przewidywanych do wytworzenia, w tym odpadów niebezpiecznych z 12.387 Mg/rok do 25.217 Mg/rok i odpadów inne niż niebezpieczne – z 3.081 Mg/rok do 9.181 Mg/rok.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 017)

Po otrzymaniu od trzech organów pozytywnych opinii i uzgodnień, Drugi z-ca Burmistrza wydał decyzję środowiskową z 31 października 2022 r. Wszystkie następane decyzje środowiskowe zostały wydane spółkom Umicore Battery i Ionway Poland, po sporządzeniu przez nie raportów poś i otrzymaniu pozytywnych opinii organów opiniujących. W latach 2019–2024 planowana przez Umicore Battery wielkość produkcji wzrosła, w stosunku do pierwszej decyzji, z 45.000 Mg/rok do 235.000 Mg/rok (ponad pięciokrotnie), a łącznie z produkcją planowaną przez Ionway Poland o kolejne 120.000 Mg/rok do 355.000 Mg/rok, tj. prawie ośmiokrotnie.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 016-023 i poz. 030-091)

1.1.7. We wniosku inwestora i ostatniej decyzji środowiskowej z 8 stycznia 2024 r. wydanej spółce Umicore Battery zakres zmian, w stosunku do pierwszej decyzji z 25 września 2019 r., obejmował m.in. powierzchnię zakładu, poziom produkcji, wykorzystywane materiały i surowce oraz emitowane substancje.

1. Zmniejszono powierzchnię zabudowy budynków i obiektów z 74.200 m² do 73.450 m² i innych powierzchni utwardzonych (np. drogi, place, chodniki, parkingi) z 94.700 m² do 32.500 m².
2. W procesie produkcyjnym planowano stosowanie materiałów w formie proszków będących związkami litu (uwodniony wodorotlenek litu i węglan litu) i mieszaniny tlenków metali takich jak nikiel, kobalt i mangan oraz niewielkich ilości dodatków mogących zawierać w swoim składzie związki innych metali niż nikiel, kobalt i mangan, takich jak cyrkon, glin, bor, bar, wolfram, tytan, sód, magnez i stront.
3. W procesie produkcyjnym planowano stosowanie surowców, w tym ok. 38.750 Mg/rok uwodnionego wodorotlenku litu, ok. 68.270 Mg/rok węglanu

litu, ok. 69.190 Mg/rok związków niklu, kobaltu i manganu oraz 1.040 mg/rok dodatków.

4. Zwiększono planowaną produkcję z 45.000 Mg/rok do 235.000 Mg/rok.
5. Planowano emitowanie w ciągu roku substancji takich jak: pył PM10 i PM2,5 – 2,9031 Mg/rok, nikiel – 0,0857 Mg/rok, kobalt – 0,8793 Mg/rok, mangan – 0,1409 Mg/rok, benzen C₆H₆ – 0,0040 Mg/rok (ponad czterdzieści razy więcej – 0,00042 Mg/rok), aceton – 0,9821 Mg/rok, octan etylu – 0,3403 Mg/rok, węglowodory alifatyczne – 0,0224 Mg/rok, dwutlenek azotu NO₂ – 1,0842, dwutlenek siarki – 0,0013 Mg/rok, tlenek węgla CO – 10,8391 Mg/rok, węglowodory aromatyczne – 0,1095 Mg/rok.
6. Zwiększono planowaną ilość wykorzystywanej wody do celów technologicznych z 7.300 m³/rok do 37.595 m³/rok i celów bytowych z 28.565 m³/rok do 41.245 m³/rok oraz ilość odprowadzonych ścieków przemysłowych z 7.300 m³/rok do 37.595 m³/rok i ścieków bytowych z 28.656 m³/rok do 51.830 m³/rok.
7. Zwiększono planowaną łączną ilość odpadów wytwarzanych na etapie eksploatacji przedsięwzięcia z 2.641 Mg/rok do 44.140 Mg/rok, w tym odpadów niebezpiecznych z 1.257 Mg/rok do 31.980 Mg/rok i innych niż niebezpieczne z 1.384 Mg/rok do 12.160 Mg/rok.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 001-010 i poz. 041-052)

1.1.8. Analiza ostatniej decyzji środowiskowej wydanej spółce Umicore Battery (z 8 stycznia 2024 r.) i spółce Ionway Poland (z 19 grudnia 2024 r.) na budowę dwóch zakładów produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych wykazała łączne (skumulowane) wartości dla obu zakładów.

1. Planowana powierzchnia zabudowy budynków i obiektów budowlanych wynosiła 217.450 m² (ponad trzy razy więcej od powierzchni ustalonej spółce Umicore Battery w decyzji z 25 września 2019 r.), a powierzchnia terenów utwardzonych (np. drogi, place, chodniki, parkingi) 128.500 m² (37,6% więcej od powierzchni określonej w ww. decyzji).
2. Zakładano stosowanie w procesie produkcyjnym materiałów w formie proszków będących związkami litu i mieszaniny tlenków i wodorotlenków metali (nikiel, kobalt, mangan) oraz stosowania niewielkich ilości dodatków mogących zawierać w swoim składzie związki innych takich jak cyrkon, aluminium, bor, bar, wolfram, tytan, sód, magnez, stront (w decyzji z 25 września 2019 r. planowano wykorzystanie uwodnionego wodorotlenku litu, niklu, kobaltu, manganu oraz metali i proszków, bez wskazania ich nazw).
3. Planowano stosowanie w procesie produkcyjnym surowców takich jak uwodniony wodorotlenek litu (89.150 Mg/rok, tj. ponad cztery razy więcej od wielkości z decyzji z 15 lutego 2023 r., zmieniającej decyzję z 25 września 2019 r. – 20.000 Mg/rok), węglanu litu (157.070 Mg/rok, tj. ponad cztery razy więcej od wielkości z decyzji z 15 lutego 2023 r.), związków niklu, kobaltu i manganu (159.190 Mg/rok, tj. ponad cztery razy więcej od wielkości z decyzji z 15 lutego 2023 r.) i 2.390 Mg /rok dodatków (prawie cztery razy więcej od wielkości z decyzji z 15 lutego 2023 r.).
4. Planowana wielkość produkcji wynosiła 355.000 Mg/rok, tj. prawie osiem razy więcej od produkcji ustalonej w decyzji z 25 września 2019 r. (45.000 Mg/rok).
5. Zakładano emitowanie w ciągu roku substancji takich jak: pył PM10 i PM2,5 – 12,4334 Mg/rok (ponad sześć razy więcej od wielkości ustalonej w decyzji z 25 września 2019 r. – 1,951 Mg/rok), nikiel – 0,3982 Mg/rok (ponad dwa razy

- więcej – 0,1752 Mg/rok), kobalt – 3,7326 Mg/rok (ponad trzy razy więcej – 1,136 Mg/rok), mangan – 0,6225 Mg/rok (ponad dwa razy więcej – 0,2389 Mg/rok), benzen C₆H₆ – 0,0040 Mg/rok (ponad czterdzieści razy więcej – 0,0000989 Mg/rok), aceton – 0,9821 Mg/rok, octan etylu – 0,3403 Mg/rok, węglowodory alifatyczne – 0,0224 Mg/rok, chlorowódor – 0,1563 Mg/rok, kwas siarkowy – 0,1440 Mg/rok, N-metylopirolidon – 0,1882 Mg/rok, dwutlenek azotu NO₂ – 15,9676, dwutlenek siarki – 1,5097 Mg/rok, tlenek węgla CO – 35,0804, węglowodory aromatyczne – 0,3285 Mg/rok.
6. Łączna planowana ilość odprowadzanych ścieków wynosiła 315.145 m³/rok, w tym przemysłowych 131.820 m³/rok (ponad czterdzieści trzy razy więcej – 7.300 m³/rok) i bytowych 183.325 m³/rok (ponad sześć razy więcej – 28.565 m³/rok).
  7. Łączna ilość odpadów przewidywana do wytworzenia wynosiła 136.570 Mg/rok, w tym odpadów niebezpiecznych 102.210 Mg/rok (ponad osiemdziesiąt razy więcej - 1.257 Mg/rok) i odpadów innych niż niebezpieczne 34.360 Mg/rok (prawie dwadzieścia pięć razy więcej – 1.384 Mg/rok).
  8. Łączna zakładana wielkość ładunków substancji wprowadzanych do rzeki Nysa Kłodzka w ramach pośredniego oddziaływania skumulowanego wynosiła: zawiesina ogólna – 46,2041 Mg/rok, siarczyny – 157,5725 Mg/rok, chlorki – 315,1450 Mg/rok, magnez – 0,3151 Mg/rok, azot amonowy – 3,1515 Mg/rok, azot azotynowy – 0,3151 Mg/rok, fosfor ogólny – 0,3151 Mg/rok, bar – 0,6303 Mg/rok, bor – 0,3151 Mg/rok, chrom ogólny – 0,1576 Mg/rok, węglowodory ropopochodne – 10,0034 Mg/rok, glin – 0,3151 Mg/rok, fluorki – 0,6303 Mg/rok, kobalt – 0,3151 Mg/rok, nikiel – 0,1576 Mg/rok.
- (akta kontroli str. 50-56 poz. 041-052 i poz. 084-091)

W decyzji środowiskowej z 8 stycznia 2024 r. (pkt 4) Urząd zobowiązał Umicore Battery do sporządzenia analizy porealizacyjnej w zakresie wpływu przedsięwzięcia na stan wód rzeki Nysy Kłodzkiej poniżej wylotu ścieków z miejskiej oczyszczalni ścieków w Nysie. Analizę należało przedłożyć Burmistrzowi Nysy, w terminie 12 miesięcy od dnia zakończenia rozruchu ostatniego z etapów przedsięwzięcia. Drugi z-ca Burmistrza wystąpił (17 marca 2025 r.) do inwestora z zapytaniem, czy nastąpił rozruch ostatniego etapu przedsięwzięcia, a w przypadku nieuruchomienia tego etapu o wskazanie daty planowanego rozruchu. W odpowiedzi napisano m.in., że „/.../ obecnie nie jest zaplanowana data rozpoczęcia realizacji, a tym bardziej uruchomienia przedsięwzięcia stanowiącego przedmiot tej decyzji”.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 043, 189-194)

1.1.9. We wszystkich 10 analizowanych decyzjach podano m.in., że: 1/ informacje o wnioskach zostały umieszczone w publicznie dostępnym wykazie danych (wskazano numery kart); 2/ w przewidzianym terminie żadna ze stron postępowania nie skorzystała z prawa zapoznania się z dokumentacją (pierwsza decyzja środowiskowa wydana Umicore Battery z 25 września 2019 r.) lub w czasie przeznaczonym na składanie uwag i wniosków strony postępowania nie wniosły żadnych uwag i wniosków (kolejne dziewięć decyzji wydanych Umicore Battery i Ionway Poland).

(akta kontroli str. 50-56 poz. 002, 011, 014, 016, 024, 037, 043, 063, 078, 091)

1.2.1. Na etapie opiniowania wniosku Umicore Battery dotyczącego decyzji z 25 września 2019 r., RDOŚ w Opolu, PPIS w Nysie i PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni

w Nysie wyraziły opinie, że dla omawianej inwestycji nie istnieje potrzeba przeprowadzenia ooś.

A. PPIS w Nysie³³ uznał, że przeprowadzenie ooś nie jest konieczne, argumentując m.in.: 1/ dla wszystkich emisji, które będą powstawały na terenie zakładu przeprowadzono stosowne analizy i obliczenia, a otrzymane wyniki obliczeń wskazują dla wszystkich zanieczyszczeń emitowanych z terenu inwestycji na dotrzymanie wartości dopuszczalnych stężeń określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu³⁴; 2/ po realizacji przedsięwzięcia wielkość emisji nie przekroczy dopuszczalnych norm; 3/ po analizie emisji z inwestycji znajdujących się w sąsiedztwie oraz emisji z planowanego przedsięwzięcia należy stwierdzić, że emisje w zakresie oddziaływania na jakość powietrza, klimat akustyczny oraz w zakresie wprowadzania wód opadowych lub roztopowych do ziemi nie będą powodowały skumulowanego oddziaływania na środowisko; 4/ planowana inwestycja zlokalizowana będzie w znacznej odległości od terenów chronionych akustycznie, ruch pojazdów samochodowych będzie się odbywał z obwodnicy Nysy do drogi bezpośrednio prowadzącej do zakładu, w związku z powyższym emisja hałasu dla terenów chronionych akustycznie będzie znikoma; 5/ z analizy wraz z symulacją rozchodzenia się zanieczyszczeń atmosferycznych, propagacji hałasu, w wyniku dokonanych obliczeń oraz rozkładu izofon dla pory dnia i nocy wynika, że wymagane poziomy hałasu dla terenów chronionych nie zostaną przekroczone; 6/ należy uznać, że odległość planowanej inwestycji od zabudowy chronionej akustycznie nie spowoduje znaczącego wpływu na życie i zdrowie ludności; 7/ woda na potrzeby inwestycji będzie pobierana z sieci wodociągowej, a ścieki będą odprowadzane do kanalizacji miejskiej; 8/ wody opadowe i roztopowe pochodzące z terenów utwardzonych oraz połaci dachowych będą odprowadzane do kanalizacji deszczowej po uprzednim ich podczyszczeniu w separatorze substancji ropopochodnych; 9/ wytworzone odpady będą gromadzone selektywnie w specjalistycznych, opisanych pojemnikach lub kontenerach, na utwardzonej nawierzchni; 10/ odpady niebezpieczne będą magazynowane w zadaszonym, zamykanym pomieszczeniu, zabezpieczonym przed dostępem osób niepowołanych.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 002)

PPIS w Nysie wyjaśnił, że zwolnił inwestora z obowiązku przeprowadzenia ooś opierając się o informacje zawarte w otrzymanej dokumentacji, w szczególności na kompleksowo i obszernie opracowanej KIP zawierającej informacje i analizy oddziaływania czynników planowanego przedsięwzięcia na środowisko i jego ochronę. Podał także, że przy wydawaniu opinii nie dokonywał żadnych konsultacji w przedmiocie otrzymanej dokumentacji ani

---

³³ Opinia Nr NZ.4315.33.2019.HW z 25 lipca 2019 r., podtrzymana pismami z 2 września 2019 r. i 16 września 2019 r.

³⁴ Dz. U. Nr 16, poz. 87.

treści wydanej wcześniej z innymi podmiotami, jak również nie otrzymał żadnych zapytań ze strony inwestora i Burmistrza Nysy co do jej treści.

(akta kontroli str. 110-115)

- B. RDOŚ w Opolu³⁵ wyraził opinię, że dla przedsięwzięcia nie istnieje potrzeba przeprowadzenia ooś, podając m.in.: 1/ warunki konieczne do określenia w decyzji środowiskowej (np. prace budowlane prowadzić wyłącznie w porze dziennej, z wyjątkiem prac które wymagają ciągłego procesu technologicznego – betonowanie, przewidzieć wykonanie zbiorników retencyjnych dla wód opadowych i roztopowych, podczyszczać ścieki powstające w laboratorium oraz ścieki z mycia podłóg, przed odprowadzeniem do zewnętrznej kanalizacji sanitarnej, zanieczyszczone powietrze z rozładunku surowców i dodatków, ich mieszania, załadunku zmieszanego produktu, suszenia, transportu wyprodukowanej mieszanki, pakowania produktu finalnego, obróbkę termiczną prowadzić w piecach zasilanych elektrycznie, ogrzewanie budynków przewidzieć kotłami opalonymi gazem ziemnym wysokometanowym); 2/ najbliższy obszar podlegający ochronie akustycznej znajduje się 370 m w kierunku południowym; 3/ procesy technologiczne będą źródłem emisji pyłu zawierającego związki litu, niklu, kobaltu, manganu; 4/ rozprzestrzenianie zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym (pyłu) będzie wynosiło 2 mg/rok; 5/ na etapie eksploatacji będą powstawały ścieki przemysłowe, które przed odprowadzeniem do kanalizacji sanitarnej będą podczyszczone m.in. w procesie neutralizacji; 6/ na etapie realizacji będą powstawały odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne (podano kody odpadów), które będą magazynowane selektywnie i przekazywane uprawnionym jednostkom; 7/ na etapie eksploatacji zakład będzie źródłem emisji takich substancji jak dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, pyły w tym metali, benzen, więc inwestycja nie będzie miała istotnego wpływu na klimat w skali lokalnej i globalnej; 8/ z uwagi na logarytmiczny charakter kumulacji zjawisk akustycznych, oddziaływanie skumulowane planowanej inwestycji z istniejącymi zakładami wpłynie w sposób nieznaczny na klimat akustyczny terenów normatywnych; 9/ nie wystąpią przekroczenia dopuszczalnych stężeń; 10/ zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej³⁶, zakład będzie się kwalifikował do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii z uwagi na magazynowanie z uwagi na magazynowanie na jego terenie tlenku niklu w ilości przekraczającej 1 Mg; 11/ obszar inwestycji znajduje się poza formami ochrony przyrody, a zatem nie będzie naruszać obowiązujących w stosunku do nich zakazów; 12/ zakład będzie zlokalizowany w strefie, w której występują przekroczenia standardów jakości powietrza dla benzo(a)pirenu oraz pyłu PM 10, PM 2,5 i benzenu, lecz mając na uwadze rozwiązania ograniczające oddziaływanie przedmiotowej inwestycji w zakresie emisji pyłu do powietrza atmosferycznego,

---

³⁵ Opinia Nr WOOŚ.4220.222.2019.ES.2 z 12 września 2019 r.

³⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 138.

przedsięwzięcie nie wpłynie w sposób znaczący na stan powietrza atmosferycznego. (akta kontroli str. 50-56 poz. 002)

RDOŚ w Opolu wyjaśniła, że na etapie wydawania opinii nie zasięgała opinii innych podmiotów, gdyż zapisy uuiś nie przewidują możliwości zasięgnięcia przez organy opiniujące kolejnych opinii innych organów.

(akta kontroli str. 123-126)

- C. Dyrektor PGW Wody Polskie we Wrocławiu³⁷ wyraził opinię, że dla przedsięwzięcia nie istnieje konieczność przeprowadzenia ooś wskazując na konieczność określenia w decyzji środowiskowej następujących wymagań: 1/ podczas realizacji zadania należy usytuować teren bazy sprzętowej w sposób uniemożliwiający przedostawanie się do gruntu i wód substancji zagrażających środowisku gruntowo-wodnego; w przypadku awarii należy skażoną węglowodorami ropopochodnymi warstwę ziemi usunąć, a teren przywrócić do stanu pierwotnego; 2/ w celu zminimalizowania potencjalnych zagrożeń dla wód powierzchniowych i podziemnych należy dokonać zabezpieczeń poprzez wydzielenie i oznakowanie stref ruchu pojazdów, wyposażenia zaplecza budowy i powstającego zakładu w sorbenty, opaski, uszczelniacze oraz inne środki służące do likwidacji wszelkich uszkodzeń lub awarii urządzeń, maszyn, pojazdów, zbiorników i pojemników w celu zneutralizowania ewentualnych wycieków substancji niebezpiecznych i węglowodorów ropopochodnych; 3/ ponieważ ścieki przemysłowe będą zawierać kobalt i nikiel wymagane będzie uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego na ich wprowadzenie do urządzeń kanalizacyjnych; 4/ ze względu na planowane ujęcie wód opadowych i roztopowych w systemie kanalizacji deszczowej wymagane będzie uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie wymienionych wód do urządzeń wodnych lub wód; 5/ na etapie eksploatacji do przywożenia surowców i wywożenia gotowych produktów, zalecono docelowe zastosowanie szczelnych pojemników, zamiast worków typu „big bag”.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 002)

Dyrektor PGW Wody Polskie we Wrocławiu wyjaśnił, że wydana opinia to jedyny dokument, który wyszedł w tej sprawie. (akta kontroli str. 127-133)

1.2.2. Przy opiniowaniu wniosku inwestora o pierwszą zmianę decyzji środowiskowej z 25 września 2019 r., RDOŚ w Opolu i PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Nysie wyraziły opinie, że dla omawianej inwestycji nie istnieje potrzeba przeprowadzenia ooś, a PPIS w Nysie wnioskował o nałożenie na inwestora obowiązku przeprowadzenia ooś. Po otrzymaniu stanowiska Umicore Battery odstąpił od nałożenia na inwestora takiego obowiązku.

- A. RDOŚ w Opolu³⁸ w opinii wskazał na konieczność określenia w decyzji zmieniającej poprzednią decyzję nowych warunków m.in.: 1/ przewidzieć wykonanie systemów rur retencyjnych dla wód opadowych i roztopowych; 2/ ścieki przemysłowe powstające w laboratorium, pralni, wodę z czyszczenia podłóg, ścieki ze zlewni technologicznych oraz ścieki z procesów produkcyjnych przed odprowadzeniem do zewnętrznej kanalizacji sanitarnej podczyszczać m.in. w procesie neutralizacji; 3/ w budynkach P1A, P1B, P2A,

---

³⁷ Opinia Nr WR.RZŚ.435.924.2019.NR z 13 września 2019 r.

³⁸ Opinia Nr WOOŚ.4220.408.2020.MSe z 12 listopada 2020 r.

P3A, P3B, P3C, P4A, P4B, P4E, P4CD, P5A, P5B zanieczyszczone powietrze przed wprowadzeniem do powietrza atmosferycznego oczyszczać na filtrach gwarantujących stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym od 0,2 Mg/m³ do 3 mg/m³; 4/ ogrzewanie budynków przewidzieć kotłami opalonymi gazem ziemnym wysokometanowym. (akta kontroli str. 50-56 poz. 011)

- B. PPIS w Nysie³⁹ w opinii m.in: 1/ przedstawił planowane przez inwestora zmiany w stosunku do wcześniejszych założeń (np. zmiana nazewnictwa poszczególnych budynków, zmiana strumieni ścieków oraz ilości ścieków technologicznych i sanitarnych, zmiana ilości separatorów substancji ropopochodnych, zmiana listy urządzeń procesowych, zmiana opisu stacji tlenowej, aktualizacja ilości linii produkcyjnych, zmiana wielkości emisji z emitorów budynków produkcyjnych, dodanie nowego źródła emisji z laboratorium i z magazynu składowania tymczasowego, określenie wielkości emisji metali z filtra pyłu laboratorium); 2/ wskazał planowane elementy infrastruktury, szacowany poziom zatrudnienia i najbliższy obszar podlegający ochronie akustycznej; 3/ przedstawił zakładane w KIP postępowanie w wodą, odpadami, ściekami; 4/ wnioskował o nałożenie na inwestora obowiązku przeprowadzenia ooś argumentując, że z uwagi na skalę przedsięwzięcia i wystąpienie sytuacji awaryjnych podczas ładowania i rozładowywania proszków do jego dalszej obróbki oraz możliwość wystąpienia konfliktów społecznych, wynikających z bliskiego sąsiedztwa planowanej inwestycji z istniejącą gęstą zabudową mieszkaniową, zdaniem Inspektora Sanitarnego należy wszystkie możliwe działania mogące ograniczyć potencjalnie negatywny wpływ przedmiotowej inwestycji na zdrowie ludzi. Opracowanie KIP nie rozwiązuje kwestii wystąpienia konfliktów społecznych a także emisji pyłu z zawartością substancji szkodliwych podczas wystąpienia możliwych sytuacji awaryjnych, dlatego w raporcie o oddziaływaniu na środowisko uzasadnionym jest przeprowadzenie analizy środowiskowej zamierzonego przedsięwzięcia w pełnym zakresie określonym w art. 66 uuiś. Rozpoznając przedmiotową sprawę w świetle obowiązujących przepisów, mając na uwadze charakterystykę przedsięwzięcia, rodzaj, skalę oraz usytuowanie, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nysie uznał, że przeprowadzenie oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko jest konieczne.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 011)

Urząd 4 grudnia 2020 r. przesłał PPIS w Nysie stanowisko do tej opinii wyrażone przez Umicore Battery, występując jednocześnie o informację, czy PPIS podtrzymuje zajęte stanowisko. Pismem z 16 grudnia 2020 r. PPIS w Nysie poinformował Urząd, że po przeprowadzeniu analizy dokumentacji przedłożonej przez Umicore Battery odstępuje od nałożenia na inwestora obowiązku przeprowadzenia ooś i „/.../ że celem wydania nowej opinii należy się zwrócić z ponownym wnioskiem wraz z kompletem dokumentów”. Po otrzymaniu tego pisma Urząd nie wystąpił do PPIS w Nysie o wydanie tej opinii.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 011)

Odpowiadając na pytanie, z jakich powodów odstąpiono od nałożenia na Umicore Battery obowiązku przeprowadzenia ooś, po wcześniejszym

---

³⁹ Opinia Nr NZ.4315.49.2020.HW z 13 listopada 2020 r.

nałożeniu takiego obowiązku, PPIS w Nysie wyjaśnił, że po szczegółowym zapoznaniu się z wynikami przeprowadzonych przez inwestora analiz zgodził się ze stanowiskiem inwestora, iż planowane zmiany są korzystniejsze dla stanu jakości powietrza oraz nie będą występowały zagrożenia wynikające z emisji hałasu do środowiska na tereny chronione akustycznie.

(akta kontroli str. 116-122)

- C. Dyrektor PGW Wody Polskie Zarządu Zlewni w Nysie⁴⁰ przedstawił identyczne wymagania jak we wcześniejszej opinii (opisane powyżej w pkt 1.2.2). Wskazał, że uwzględniając rodzaj, skalę, lokalizację oraz charakter planowanej inwestycji, która realizowana będzie przy zastosowaniu minimalizujących oddziaływań na środowisko oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, nie przewiduje się negatywnego wpływu przedmiotowej inwestycji na stan jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd) oraz obszarów chronionych, a także na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP i JCWPd.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 011)

1.2.3. Na etapie opiniowania wniosku inwestora o drugą zmianę decyzji środowiskowej z 25 września 2019 r., PPIS w Nysie, PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Nysie i RDOŚ w Opolu uznały, że dla omawianej inwestycji nie istnieje potrzeba przeprowadzenia ooś.

- A. PPIS w Nysie⁴¹ w opinii podał m.in: 1/ planowane przez inwestora zmiany w stosunku do wcześniejszych założeń (np. uwzględnienie nowych obiektów, zwiększenie powierzchni obiektów i terenów utwardzonych o ok. 3,5 ha w związku z powyższymi zmianami, zmiana i doprecyzowanie nazw niektórych budynków i obiektów oraz ich funkcji, aktualizacja listy urządzeń procesowych oraz ilości linii produkcyjnych, aktualizacja opisu procesu technologicznego dla procesów prowadzonych w budynkach typu P5, aktualizacja w zakresie ilości pobieranej wody na cele technologiczne oraz ilości ścieków technologicznych, aktualizacja w zakresie strumieni ścieków przemysłowych, aktualizacja schematów oczyszczalni ścieków, procesu oczyszczania ścieków oraz przepływu ścieków oraz wód opadowych i roztopowych, zmiana ilości separatorów substancji ropopochodnych, aktualizacja w zakresie rodzajów /kodów/ i ilości odpadów wytwarzanych na etapie eksploatacji zakładu, zmniejszenie sumarycznej ilości emitorów w budynkach procesowych ze 156 do 118, aktualizacja lokalizacji źródeł hałasu i poziomów mocy akustycznych źródeł hałasu); 2/ planowane zmiany nie wpłyną na zwiększenie pierwotnie zakładanej wielkości produkcji, czy też zmiany charakteru przedsięwzięcia i nie wiążą się ze znaczącym zwiększeniem oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub zmiany jego charakteru; 3/ w wyniku opracowania szczegółowych rozwiązań technicznych pojawiła się konieczność uwzględnienia dodatkowej podczyszczalni ścieków (WTP2), która przyczyni się do zapewnienia jak najlepszej jakości ścieków przed wprowadzeniem ich do kanalizacji podmiotu zewnętrznego i jest niezbędna m.in. dla oczyszczania ścieków z procesów prowadzonych w budynku typu P5, w szczególności zapewnienia odpowiedniego poziomu w zakresie usuwania związków litu ze ścieków; 4/ opracowanie

---

⁴⁰ Opinia Nr WR.RZŚ.4.435.152.2020.JP z 30 listopada 2020 r.

⁴¹ Opinia Nr NZ.9022.4.57.2021.HW z 26 lipca 2021 r.

szczegółowych rozwiązań technicznych dla założeń przyjmowanych w trakcie planowania inwestycji wykazało niedoszacowania w zakresie zabezpieczenia inwestycji w tlen do procesu produkcyjnego, stąd pojawiła się konieczność zwiększenia ilości zbiorników magazynowych tlenu oraz uwzględnienia wytwórni tlenu w zakładzie; 5/ pozostałe zmiany są również powiązane funkcjonalnie z dotychczas uwzględnionymi obiektami i mają na celu zaktualizowanie informacji w zakresie założeń przedstawianych na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i zdaniem autora KIP nie wpłyną znacząco na całościową ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko; (akta kontroli str. 50-56 poz. 014)

- B. Dyrektor PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Nysie⁴² ponownie określił wymagania, które były zbieżne z wcześniejszymi (z 13 września 2019 r. i 30 listopada 2020 r.). (akta kontroli str. 50-56 poz. 014)
- C. RDOŚ w Opolu⁴³ wskazał warunki zmiany decyzji, do których zaliczył: 1/ ścieki przemysłowe powstające w laboratorium, pralni, wodę z czyszczenia podłóg, ścieki ze zlewów technologicznych oraz ścieki z procesów produkcyjnych przed odprowadzeniem do zewnętrznej kanalizacji sanitarnej podczyszczać m.in. w procesie neutralizacji, a ścieki przemysłowe z myjni wózków widłowych odprowadzać do zewnętrznej kanalizacji sanitarnej; 2/ w budynkach P1A, P1B, P2A, P3A, P3B, P3C, P4CD, P4E, P5A, IN1, P5C P5D zanieczyszczone powietrze przed wprowadzeniem do powietrza atmosferycznego oczyszczać na filtrach gwarantujących stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym od 0,2 Mg/m³ do 3 mg/m³; 3/ ogrzewanie budynków przewidzieć kotłami opalonymi gazem ziemnym wysokometanowym. (akta kontroli str. 50-56 poz. 014)

1.2.4. Przy opiniowaniu trzeciej zmiany decyzji z 25 września 2019 r., RDOŚ w Opolu i PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Nysie wyraziły opinie, że dla omawianej inwestycji nie istnieje potrzeba przeprowadzenia ooś, a PPIS w Nysie wnioskuje o nałożenie na inwestora obowiązku przeprowadzenia ooś.

- A. PPIS w Nysie⁴⁴ w opinii podał m.in: 1/ zmiany wynikają ze zwiększenia o 0,2 ha przewidywanej powierzchni budynków, obiektów budowlanych i terenów utwardzonych; 2/ uwzględnienia nowego surowca, prekursora 2 – węgla litu (Li₂CO₃); 3/ zaktualizowania informacji o dodatkach wykorzystywanych w procesie produkcji; 4/ zaktualizowano dane dotyczące wielkości emisji dla budynków dla ośmiu budynków; 5; zaktualizowano parametry emitorów i wydajności wentylatorów w czterech budynkach; 6/ zaktualizowano źródła hałasu; 7/ uwzględniono w ściekach przemysłowych substancje wynikające ze stosowanych dodatków; 8/ zmieniono rodzaj i ilość odpadów przewidywanych do wytworzenia; 9/ z uwagi na skalę przedsięwzięcia i wystąpienie sytuacji awaryjnych m.in., podczas procesu technologicznego, ładowania i rozładowywania proszków do jego dalszej obróbki oraz możliwości wystąpienia konfliktów społecznych wynikających z bliskiego sąsiedztwa planowanej inwestycji z istniejącą zabudową mieszkalną należy podjąć działania mogące ograniczyć potencjalnie negatywny wpływ inwestycji na zdrowie ludzi, a opracowanie KIP nie rozwiązuje kwestii powstawania

---

⁴² Opinia Nr WR.ZZŚ.4.435.103.2021.JP z 6 sierpnia 2021 r.

⁴³ Opinia Nr WOOŚ.4220.307.2021.AW.2 z 20 sierpnia 2021 r.

⁴⁴ Opinia Nr NZ.9022.4.69.2022.HW z 14 grudnia 2022 r.

emisji pyłu z zawartością substancji szkodliwych podczas wystąpienia możliwych sytuacji awaryjnych, dlatego w raporcie poś uzasadnionym jest przeprowadzenie analizy środowiskowej zamierzonego zadania celem określenia i wyeliminowania zagrożeń, które w sposób znaczący mogą oddziaływać na życie i zdrowie okolicznych mieszkańców.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 024)

B. Dyrektor PGW Wody Polskie Zarządu Zlewni w Nysie⁴⁵ wskazał na konieczność określenia w decyzji środowiskowej wymagań: 1/ w trakcie eksploatacji przedsięwzięcia, w celu zminimalizowania potencjalnych zagrożeń dla wód powierzchniowych i podziemnych, należy dokonać zabezpieczeń, takich jak wyposażenie zakładu w sorbenty, opaski, uszczelniacze itp.; 2/ ponieważ ścieki przemysłowe będą zawierać, oprócz kobaltu i niklu, także związki innych metali szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (m.in. bar, bor i tytan), wymagane będzie uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego na ich wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 024)

C. RDOŚ w Opolu⁴⁶ wskazał warunki zmiany decyzji, do których zaliczył: 1/ ścieki przemysłowe będą zawierać w swoim składzie zanieczyszczenia wynikające m.in. ze stosowanych w procesie produkcyjnym surowców oraz dodatków, które kwalifikowane będą jako substancje szkodliwe dla środowiska wodnego, których wprowadzenie w ściekach przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych innego podmiotu wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego; 2/ ścieki przemysłowe powstające w laboratorium oraz pralni, wodę z czyszczenia podłóg z obszarów produkcyjnych przed odprowadzeniem do zewnętrznej kanalizacji sanitarnej podczyszczać m.in. w procesie neutralizacji, ścieki przemysłowe z myjni wózków widłowych, ścieki z kotłowni sprężarkowni, skropliny z urządzeń typu klimatyzatory odprowadzać do zewnętrznej kanalizacji sanitarnej, bez konieczności ich wcześniejszego oczyszczania w zakładowej oczyszczalni ścieków; niektóre strumienie ścieków, m.in. ściek iz pralni, laboratorium, ścieki procesowe z budynków P4 i P5 oraz ścieki ze zbiornika buforowego w podczyszczalni ścieków i zbiornika buforowego na wewnętrznej sieci kanalizacyjnej, mogą być opcjonalnie odbierane i wywożone w celu utylizacji przez odbiorcę zewnętrznego; 3/ w budynkach P1B, P5A zanieczyszczone powietrze przed wprowadzeniem do powietrza atmosferycznego oczyszczać na filtrach gwarantujących stężenie pyłu za filtrem na poziomie nie wyższym od 0,2 mg/m³ do 2 mg/m³; 4/ ogrzewanie budynków przewidzieć kotłami opalanymi gazem ziemnym wysokometanowym.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 024)

1.3. W decyzji z 25 września 2019 r. i trzech zmianach tej decyzji, Urząd określił zadania mające na celu oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i krajobraz. Podano m.in., że: 1/ zgodnie z bazą przyrodniczą RDOŚ w Opolu obszar inwestycji znajduje się poza formami ochrony przyrody i nie będzie naruszać obowiązujących w stosunku do nich zakazów; 2/ teren inwestycji jest zlokalizowany poza granicami oraz poza bezpośrednim sąsiedztwem opolskich obszarów Natura 2000, a tym, samym poza siedliskami przyrodniczymi oraz poza stanowiskami gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony której je wyznaczono;

---

⁴⁵ Opinia Nr WR.ZZŚ.4.435.167.2022.Jp z 15 grudnia 2022 r.

⁴⁶ Opinia Nr WOOŚ.4220.396.2022.AW z 21 grudnia 2022 r.

3/ planowana inwestycja zlokalizowana jest poza korytarzami ekologicznymi, wyznaczonymi w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego na podstawie koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju oraz poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi przez Instytut Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk; 4/ teren inwestycji położony jest poza obszarami o wysokich i szczególnie wysokich walorach krajobrazowych; 5/ w bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszary: wodno-błotne oraz inne obszary o płytkim zaleganiu wód podziemnych, wybrzeży, górskie, o krajobrazie mającym znaczenie historyczne, kulturowe lub archeologiczne, przylegające do jezior oraz uzdrowiska i obszary ochrony uzdrowiskowej.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 002, 011, 014, 024)

1.4. W przypadku wszystkich analizowanych spraw dotyczących Umicore Battery i Ionway Poland, przy wydawaniu decyzji środowiskowych dla przedsięwzięć Zakład produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych, Urząd stosował takie same kryteria postępowania, jak w przypadku decyzji wydanych innym podmiotom, co stwierdzono na podstawie analizy 13 spraw z 2019 roku.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 002, 011, 014, 016, 024, 037, 043, 063, 078, 091)

Do końca 2024 roku Urząd otrzymał od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Powiecie Nyskim 18 decyzji udzielających Umicore Battery pozwolenia na użytkowanie budynków, obiektów i urządzeń.

1. Dwoma decyzjami z 2021 roku⁴⁷ udzielono inwestorowi pozwolenia na użytkowanie m.in. czterech budynków administracyjnych (LAB, LBU, OFC i OPS), czterech budynków produkcyjnych (P1A, P3A, P4C/P4D i P5B), budynków magazynowych (WR1, IN1 i WF1), budynku pomocniczego MNT i dziewięciu innych obiektów, w tym zakładowej oczyszczalni ścieków (WTP) i urządzeń infrastruktury technicznej (m.in. drogi wewnętrzne, place postojowe, chodniki, parkingi, instalacje wody zimnej, kanalizacji sanitarnej, deszczowej, wody przeciwpożarowej, gazu ziemnego, sieć elektroenergetyczna 110kV, 20kV i 0,23/0,4kV, oświetlenie terenu).
2. Trzema decyzjami z 2022 roku⁴⁸ udzielono Umicore Battery pozwolenia na użytkowanie m.in. drogi wewnętrznej „North Road”, sieci wody zdemineralizowanej i zużytej wody zdemineralizowanej oraz budynku produkcyjnego z urządzeniami do obróbki ciepłej (P3B), drugiej zakładowej oczyszczalni ścieków (WPT2) i dwóch podstacji energetycznych (F i S).
3. Pięcioma decyzjami z 2023 roku⁴⁹ udzielono inwestorowi pozwolenia na użytkowanie m.in. przebudowanego budynku magazynowego IN1, budynku magazynowego IN2 i dwóch budynków socjalnych (SC2 i SCO), dwóch budynków produkcyjnych (P5C i P2A), dwóch zbiorników retencyjnych na ścieki (ST3 i ST4), zbiornika wody opadowej RW2, dwóch zbiorników

---

⁴⁷ Decyzje: Nr WIB.IP-5121-6-26/21 z 13 lipca 2021 r. i Nr WIB.IP-5121-6-29/21 z 9 sierpnia 2021 r.

⁴⁸ Decyzje: Nr WIB.IP-5121-6-51/22 z 24 listopada 2022 r., Nr WIB.IP-5121-6-52/22 z 24 listopada 2022 r. i Nr WIB.IP-5121-6-58/22 z 19 grudnia 2021 r.

⁴⁹ Decyzje: Nr WIB.IP-5121-6-6/23 z 31 stycznia 2023 r., Nr WIB.IP-5121-6-7/23 z 31 stycznia 2023 r., Nr WIB.IP-5121-6-18/23 z 29 marca 2023 r. i Nr WIB.IP-5121-6-51/23 z 5 października 2023 r. i Nr WIB.IP-5121-6-53/23 z 5 października 2023 r.

retencyjnych na wodę bytową (WT1 i WT2), części budynku produkcyjnego (P5D w budynku P5CD).

4. Ośmioma decyzjami z 2024 roku⁵⁰ udzielono Umicore Battery pozwolenia na użytkowanie m.in. budynków produkcyjnych z urządzeniami do obróbki w połączeniu z przygotowaniem mieszanek produktów (P1B), urządzeniami do obróbki (P5A) i obróbki ciepłej (P3C), urządzeniami do obróbki o pakowania produktu (P4E) oraz zakładowej oczyszczalni ścieków (WTP2B).
(akta kontroli str. akta kontroli str. 50-56 poz. 092)

1.5. W latach 2019-2024 w centralnym rejestrze skarg i wniosków prowadzonym w Urzędzie nie odnotowano skarg związanych z działalnością Umicore Battery i Ionway Poland.
(akta kontroli str. 134-159)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Urząd, wbrew art. 50 § 1 Kpa nie zobowiązał Umicore Battery do udzielenia wyjaśnień co do stosowania dodatków, a także wbrew art. 64 § 2 Kpa nie zobowiązał do przedłożenia niektórych dokumentów w języku polskim (zał. do wniosku z 12 lipca 2019 r. o wydanie decyzji środowiskowej dla przedsięwzięcia Zakład produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych), mimo że:
  - KIP nie zawierała informacji o ilości planowanych do stosowania dodatków, co było niezgodne z art. 62a ust. 1 pkt 5 uuiś. Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że wnioskodawca na tym etapie nie podał informacji o konieczności stosowania jakichkolwiek dodatków. Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że inwestor na str. 4 aktualizacji KIP przedłożonej w Urzędzie 28 sierpnia 2019 r. podał, że w procesie produkcyjnym będzie stosował małe ilości dodatków, które nie są substancjami niebezpiecznymi nie wskazując dokładnej zawartości lub nazw tych dodatków;
(akta kontroli str. 15-21, 50-56 poz. 001)
  - załączniki nr 5 i 7 do KIP zostały sporządzone w języku angielskim, a nie polskim, co było niezgodne z art. 5 ust. 2 ustawy o języku polskim, zobowiązującym do stosowania języka polskiego w oświadczeniach woli, podaniach i innych pismach składanych organom samorządu terytorialnego. Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że w związku z tym, iż załączniki nr 5 i 7 do KIP stanowiły schematy i tabelki znajomość języka angielskiego osób zajmujących się sprawą pozwoliła na zrozumienie tekstu.
(akta kontroli str. 15-21, 50-56 poz. 006)
2. Urząd wydał Umicore Battery cztery decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia Zakład produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych (z 25 września 2019 r., 19 stycznia i 23 września 2021 r, i 15 lutego 2023 r.), w których nie podano informacji określonych w art. 63 ust. 1 pkt 1 lit e i f, pkt 2 lit h, pkt 3 lit a, c, d i e uuiś (ocenionego w oparciu o wiedzę naukową ryzyka wystąpienia poważnych awarii lub katastrof naturalnych i budowlanych, przy uwzględnieniu używanych

---

⁵⁰ Decyzje: Nr WIB.IP.5121.12.2024 z 26 marca 2024 r., Nr WIB.IP.5121.20.2024 z 9 kwietnia 2024 r., Nr WIB.IP.5121.21.2024 z 11 kwietnia 2024 r., Nr WIB.IP.5121.37.2024 z 30 lipca 2024 r., Nr WIB.IP.5121.57.2024 z 15 listopada 2024 r., Nr WIB.5121.59.2024 z 15 listopada 2024 r., Nr WIB.IP.5121.37.2024 z 18 listopada 2024 r. i Nr WIB.IP.5121.56.2024 z 18 listopada 2024 r.

substancji i stosowanych technologii, w tym ryzyka związanego ze zmianą klimatu; przewidywanych ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów oraz ich wpływu na środowisko, w przypadkach gdy planuje się ich powstawanie; gęstości zaludnienia; zasięgu oddziaływania – obszaru geograficznego i liczby ludności, na którą przedsięwzięcie może oddziaływać; charakteru, wielkości, intensywności i złożoności oddziaływania, z uwzględnieniem obciążenia istniejącej infrastruktury technicznej oraz przewidywanego momentu rozpoczęcia oddziaływania; prawdopodobieństwa oddziaływania; czasu trwania, częstotliwości i odwracalności oddziaływania). Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że w ww. decyzjach nie odniesiono się wprost do powyższych kwestii jednak były one przedmiotem wnikliwej analizy organu i zostały wzięte pod rozważenie w czasie przygotowywania uzasadnienia decyzji.

(akta kontroli str. 50-56 poz. 002, 011, 014, 024, 173-174)

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd w czterech pierwszych decyzjach środowiskowych wydanych Umicore Battery stwierdził brak potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko, a na etapie wydawania pozostałych sześciu decyzji, zobowiązał tę spółkę i Ionway Poland do sporządzenia raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko. Rozpatrując wnioski o wydanie decyzji nie zobowiązano inwestora do uzupełnienia KIP, czym nie dochował należytej staranności w prowadzeniu postępowania. W dziewięciu z 10 spraw, przed wydaniem decyzji uzyskano wymagane opinie RDOŚ w Opolu, PPIS w Nysie i Wód Polskich w Nysie. W procesie produkcyjnym materiałów do akumulatorów elektrycznych planowano wykorzystanie proszków i dodatków zawierających związki zaliczone do substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Planowana przez Umicore Battery i Ionway Poland wielkość produkcji wzrosła z 45.000 Mg/rok w 2019 roku do 335.000 Mg/rok w 2024 roku, tj. prawie ośmiokrotnie. W czterech decyzjach środowiskowych nie zawarto niektórych elementów określonych w art. 63 ust. 1 uuiś.

OBSZAR

2. Nadzór i kontrola nad zadaniami związanymi z zarządzaniem wodociągami i kanalizacją przez Spółkę AKWA.

Opis stanu faktycznego

2.1. Zgodnie z § 5 ust. 4 pkt 17 regulaminu organizacyjnego Urzędu, Burmistrz sprawuje nadzór właścicielski (zgodnie z kodeksem spółek handlowych) nad Wodociągami i Kanalizacją AKWA sp. z o.o. w Nysie⁵¹. (akta kontroli str. 164-172)

W latach 2019-2024 Urząd nie przeprowadzał kontroli lub audytów w spółce AKWA oraz nie zlecał ich przeprowadzenia innym organom. Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że z posiadanych przez niego informacji wynika, że w latach 2022-2023 kontrolę spółki AKWA prowadził WIOŚ w Opolu. Nie udzielił odpowiedzi na pytanie w jakim zakresie i w jaki sposób wykorzystano wyniki tej kontroli. Na pytanie, dlaczego Gmina posiadając informacje o nałożeniu przez WIOŚ w Opolu na spółkę AKWA kary finansowej w wysokości prawie 100 mln zł nie zlecała audytu w tej spółce wyjaśnił, że działania audytowe w AKWIE zostały zaplanowane na 2025 rok jako zadanie zapewniające z najwyższą pozycją na liście obszarów działalności objętej ryzykiem. Z równoległe prowadzonej kontroli NIK w spółce AKWA wynika, że ustalone 15 maja 2023 r. opłaty podwyższone

---

⁵¹ Dalej: AKWA.

w łącznej kwocie 99.105 tys. zł za przekroczenie w latach 2020-2022 warunków wprowadzania ścieków do rzeki Nysa Kłodzka zostały uchylone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska decyzjami z 26 i 27 czerwca 2024 r.⁵², którymi uchylono zaskarżone decyzje w całości, odstąpiono od nałożenia opłat podwyższonych i poprzestano na pouczeniu. Odpowiadając na pytanie, czy zarząd spółki AKWA przekazywał Urzędowi protokoły z kontroli przeprowadzonych w latach 2019-2024 w AKWIE przez WIOŚ w Opolu, Prezes AKWY wyjaśniła, że protokołów kontroli nie przekazywano, lecz na bieżąco, ustnie informowano Burmistrza o kontrolach jakie są przeprowadzane w spółce oraz o ich wynikach. Dodała, że zarząd spółki nie zawierał umów i nie przekazywał do Urzędu informacji o zawieraniu takich umów, które zezwalały na odprowadzanie ścieków o niedopuszczalnym składzie jakościowym.

(akta kontroli str. 160-163, 175-184,185-188, 205-208)

2.2. W § 4 pkt 2 lit a zarządzenia w sprawie wprowadzenia zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Gminy Nysa⁵³ ustalono, że komórką organizacyjną Urzędu właściwą w zakresie współpracy oraz merytorycznego nadzoru nad jednoosobowymi spółkami Gminy oraz spółkami, w których Gmina nie jest jedynym udziałowcem jest komórka realizująca zadania z zakresu ochrony środowiska (Komórka Ochrony Środowiska). Z wyjaśnienia Drugiego z-cy Burmistrza wynika, że nadzór Gminy nad spółką AKWA jest sprawowany poprzez relacje wynikające z uprawnień właścicielskich określonych w kodeksie spółek handlowych. Osobą reprezentującą właściciela jest Burmistrz Nysy. Jednocześnie w strukturze organizacyjnej Urzędu funkcjonuje samodzielne stanowisko ds. nadzoru właścicielskiego. (akta kontroli str. 160-163, 195-198)

Zgodnie z regulaminami organizacyjnymi Urzędu, do zadań samodzielnego stanowiska ds. nadzoru właścicielskiego i przekształceń własnościowych należy m.in. opracowywanie zasad polityki właścicielskiej w spółkach prawa handlowego z udziałem Gminy oraz sporządzanie sprawozdań i informacji z działalności spółek, wynikających z obowiązujących przepisów i decyzji Burmistrza. Z posiadanych przez Urząd rachunków zysków i strat spółki AKWA za lata 2019-2023 wynika, że wyniki finansowe netto wynosiły odpowiednio (-) 689,4 tys. zł, 550,2 tys. zł, (-) 1.400,5 tys. zł, (-) 995,6 tys. zł i (-) 103.241 tys. zł. Straty wynikały głównie z kalkulacji w listopadzie 2021 roku cen za wodę i ścieki, zatwierdzonej przez Wody Polskie na okres trzyletni, tj. na poziomie, który w latach kolejnych nie uwzględniał wyższej od przewidywanej inflacji oraz sprzedaży niższej od planowanej. Na wyniki finansowe za 2023 rok⁵⁴ wpłynęło utworzenie przez zarząd spółki AKWA rezerwy (99.105 tys. zł) na możliwość zapłaty opłat podwyższonych wynikających z trzech decyzji WIOŚ w Opolu z 2023 roku (sprawa opisana w pkt 2.1 wystąpienia). Odpowiadając na pytanie, kto i kiedy utworzył rezerwę związaną z możliwością zapłaty opłat podwyższonych wynikających z trzech decyzji wydanych w 2023 roku przez WIOŚ w Opolu, Prezes AKWY wyjaśniła, że ona utworzyła rezerwę, która została zaksięgowana 15 stycznia 2024 r. W sprawozdaniach z działalności tej spółki podano m.in., że

---

⁵² Decyzje Nr DI.401.834.2023, Nr DI.401.835.2023 i Nr DI.401.836.2023.

⁵³ Zarządzenie Nr 552/2015 Burmistrza Nysy z dnia 31 grudnia 2015 r.

⁵⁴ Sprawozdanie z działalności spółki AKWA za 2023 rok.

w latach 2020-2024 spółka otrzymała z budżetu Gminy dokapitalizowanie w łącznej wysokości 5.874 tys. zł (od 200 tys. zł w 2020 do 3.500 tys. zł w 2024 r.).
(akta kontroli str. 50-56 poz. 093-097, 185-188)

W latach 2019-2024 Gmina objęła nowe udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki AKWA i pokryła je wkładem pieniężnym w wysokości 9.474 tys. zł (od 200 tys. zł w 2020 roku do 4.750 tys. zł w 2024 roku) oraz wkładem niepieniężnym (aportem) stanowiącym rzeczy ruchome (tzw. Infrastruktura) w wysokości 4.017 tys. zł (od 255,7 tys. zł w 2021 roku do 1.957,9 tys. zł w 2022 roku). Ponadto do używania (eksploatacji) przekazano spółce AKWA infrastrukturę związaną z podstawową działalnością tej spółki o wartości 16.380,1 tys. zł, w tym m.in. kanalizację sanitarną w ul. Radzikowickiej w Jędrzychowie o wartości 227,6 tys. zł oraz sieć wodociągową i kanalizację we wsi Radzikowice i Goświnowice o wartości 7.730 tys. zł (inwestycje w obrębie WSSE Invest Park).
(akta kontroli str. 177-184)

W latach 2019-2024 Gmina zawarła z Fundacją AKWA Marina jedną umowę na promocję Gminy (w ramach projektu „Nysa – żyj zdrowo na sportowo”). Za wykonanie działań promocyjnych Fundacja otrzymała wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 2 tys. zł.
(akta kontroli str. 177)

2.3. W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpływały skargi, wnioski i petycje związane z działalnością spółek Umicore i AKWA. Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że Komendant Straży Miejskiej poinformował go o otrzymaniu telefonicznego zgłoszenia o nadmiernym hałasie z rejonu strefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, na którym zlokalizowany jest między innymi Umicore.
(akta kontroli str. 134-159, 160-163)

2.4. W latach 2019-2024 na uzbrojenie Podstrefy Nysa WSSE „Invest Park” Urząd wydatkował 67.033,4 tys. zł, w tym na branżę drogową 39.302,2 tys. zł, kanalizację deszczową 14.543,5 tys. zł, kanalizację sanitarną 5.703,4 tys. zł i sieć wodociągową 1.935,7 tys. zł. Udzielając odpowiedzi na pytanie, czy w Urzędzie podejmowano działania w celu modernizacji infrastruktury spółki AKWA w związku z budową zakładu produkcji komponentów do akumulatorów elektrycznych w Radzikowicach, drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że według jego wiedzy nie były podejmowane działania związane z istniejącą infrastrukturą należącą do spółki AKWA.
(akta kontroli str. 160-163, 177-184)

2.5. W ramach aktualizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (wersja VI) w latach 2019-2021⁵⁵, Urząd złożył wniosek o dofinansowanie zadań określonych w KPOŚK, w którym potrzeby inwestycyjne Miasta Nysa na budowę 23,8 km sieci kanalizacyjnej ustalono w wysokości 11.966,8 tys. zł, a na oczyszczalnię ścieków wraz z przeróbką osadu i jego zagospodarowaniem na 70.000 tys. zł. Termin zakończenia tych prac określono na odpowiednio 31 grudnia 2027 r. i 31 grudnia 2026 r. Drugi z-ca Burmistrza wyjaśnił, że spółka AKWA na potrzeby tej aktualizacji przedstawiła i określiła potrzeby inwestycyjne, które obejmowały m.in. długość sieci kanalizacyjnej jaką zaplanowano do wybudowania w latach 2021-2027 (kanalizacja tłoczna + ciśnieniowa + podciśnieniowa + grawitacyjna), tj. 16 km o szacunkowej wartości inwestycji 9.600 tys. zł, a kwota 11.566,8 tys. zł dotyczy całej aglomeracji, a nie

---

⁵⁵ Dalej: KPOŚK.

tylko gminy Nysa. Modernizacja oczyszczalni ścieków jest ujmowana jako inwestycja planowana w corocznych sprawozdaniach KPOŚK, a do tej pory zrealizowano dokumentację projektową⁵⁶ wraz z uzyskaniem pozwoleń na budowę. Spółka ze względu na wysokość wartości szacunkowej zadania, poszukuje zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji w formie dotacji lub preferencyjnej pożyczki. Prezes AKWY wyjaśniła, że inwestycja o nazwie „Przebudowa oczyszczalni ścieków w Nysie” została ujęta w Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2022-2025 zatwierdzonym przez Radę Miejską w Nysie⁵⁷. Z uwagi na wielkość inwestycji spółka początkowo skupiła się na szukaniu możliwości uzyskania dotacji do inwestycji środowiskowych, jednak istniejące wówczas programy dofinansowania inwestycji z funduszy unijnych wykluczały możliwość ubiegania się o takie środki. W czerwcu 2023 roku sprawdzono możliwość uzyskania dofinansowania w ramach programu FENIX.01.03 Gospodarka wodno-ściekowa (EFRR/FS.CP2.V), lecz wymagania tego programu wykluczały taką możliwość. We wrześniu 2024 roku złożono do Banku Gospodarstwa Krajowego wnioski o pożyczkę z programu Zielonej Transformacji Miast, a w kwietniu 2025 roku złożono dokumenty uzupełniające. (akta kontroli str. 15-21, 185-188, 199-203)

Burmistrz Nysy wyjaśnił, że zadania związane z realizacją inwestycji polegających na budowie i modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej na terenie Gminy realizuje co do zasady AKWA. Inwestycje zawarte w aktualizacji KPOŚK opierają się na m.in. o Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodno-Kanalizacyjnych spółki. Zgodnie z przedłożonymi w KPOŚK sprawozdaniami w latach 2019-2024 wybudowano łącznie 25,97 km sieci kanalizacji sanitarnej. (akta kontroli str. 15-21)

Dnia 16 stycznia 2025 r. Urząd złożył wniosek o dofinansowanie zadania pn. Rozwój lokalny Nysy w subregionie Południowym celem zmniejszenia dysproporcji społeczno-gospodarczych w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast, którego celem jest podnoszenie jakości życia mieszkańców małych i średnich miast tracących funkcje miejskie oraz zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych pomiędzy miastami polskimi i szwajcarskimi. Rozpoczęcie projektu zaplanowano na 4 maja 2026 r., a zakończenia na 30 listopada 2028 r. W ramach działania podstawowego w programie zaplanowano m.in. zadanie Poprawa jakości funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej w Nysie celem bezpiecznego środowiska do życia o wartości 57.508,4 tys. zł, a w ramach działania uzupełniającego zadanie Rozwój systemu gospodarki wodno-ściekowej w Nysie w celu zapewnienia bezpiecznego środowiska do życia o wartości 2.214 tys. zł. Burmistrz Nysy wyjaśnił, że przedmiotowy wniosek jest po ocenie formalnej wstępnej propozycji projektu. Odpowiadając na pytanie, jakie bezpośrednie (bez uczestnictwa spółki AKWA) działania zmierzające do zmodernizowania miejskiej oczyszczalni ścieków w Nysie podejmowane były przez Urząd w latach 2019-2024, poza złożeniem 16 stycznia 2025 r. wniosku do Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast, Drugi z-ca Burmistrza podał, że w latach 2019-2024 komórka Pozyskiwania Funduszy Wydziału Inwestycji i Remontów nie składała

---

⁵⁶ Dokumentacja została opracowana w sierpniu 2020 roku.

⁵⁷ Uchwała nr LIX/899/22 z 4 lipca 2022 r.

projektów inwestycyjnych w tym zakresie. Oczyszczalnia nie stanowi majątku Gminy Nysa. W projekcie do Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast beneficjentem działania dotyczącego oczyszczalni ścieków jest AKWA, a nie Gmina Nysa, co wynika z treści przekazanego wniosku aplikacyjnego. Nie zmienia to faktu – w poczuciu obowiązku właścicielskiego – że we wskazanym okresie poszukiwano źródeł finansowania modernizacji.

(akta kontroli str. 22-41, 59-64, 204)

2.6. W sprawozdaniach finansowych za 2021, 2022 i 2023 rok Umicore Battery podało m.in., że: 1/ w 2019 roku rozpoczęło budowę zakładu produkującego materiały katodowe wykorzystywane do produkcji akumulatorów litowo-jonowych stosowanych m.in. w samochodach elektrycznych; spółka pracuje na materiale powierzonym z podmiotu grupy Umicore; w związku z procesem inwestycyjnym w 2022 roku rozpoczęto produkcję testową, a w 2023 roku w ramach przygotowań do rozpoczęcia działalności w pełnym zakresie prace przedprodukcyjne; 2/ w latach 2019-2023 spółka otrzymała od Ministra Przedsiębiorczości i Technologii, w ramach Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011–2023, dotacje pieniężną w wysokości 86.328,1 tys. zł; spółce przyznano też ulgi podatkowe w formie dotacji: a/ zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT; na podstawie zwolnienia na działalność w SSE może korzystać ze wsparcia finansowego do 31 grudnia 2026 r., a maksymalna wartość pomocy publicznej wynosi 26,25 mln EUR; na dzień 31 grudnia 2023 r. spółka zainwestowała 250.016,7 tys. zł; b/ zwolnienie z podatku od nieruchomości (RET) – spółka może korzystać bez ograniczeń czasowych, ale do czasu pełnego wykorzystania regionalnej pomocy inwestycyjnej; maksymalna pomoc na inwestycję w Nysie wynosi 113.121,8 tys. zł (łącznie z dotacją pieniężną i zwolnieniami CIT i RET); 3/ na koniec lat 2022 i 2023 w spółce zatrudnionych było 257 i 431 pracowników; 4/ na dzień podpisania sprawozdania finansowego za 2023 rok /22 lipca 2024 r./ „././ inwestycja została zakończona, a kierownictwo nie identyfikuje ryzyka niespełnienia wymaganych warunków”. (akta kontroli str. 50-58 poz. 93-97)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd prowadził nadzór właścicielski nad spółką AKWA, jednak nie audytował jej działalności w latach 2019-2024.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zobowiązanie inwestorów do uzupełniania KIP lub raportów o oddziaływaniu przedsięwzięć na środowisko, w przypadku braków w tych dokumentach.
2. Wydawanie decyzji środowiskowych zawierających wszystkie dane określone w art. 63 ust. 1 uuiś.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje <i>prawo zgłoszenia</i> na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 30 kwietnia 2025 r.

Kontrolerzy

Andrzej Juchnicki
Doradca ekonomiczny

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku
Dyrektor
Janusz Pawelczyk

/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:
Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

/podpisano elektronicznie/